ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН, ТЎЙИНГ МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон меҳнаткашларини шонли кун — Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ташкил топган куннинг 40 йиллиги билан қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси қорақалпоқ халқини новдонлик ва қолоқликдан қутқазди, уни социал ва миллий зулмдан озод қилди, унга тикланиш ва гуллаб-яшнашнинг порлоқ йўлини очиб берди.

Қорақалпоғистон меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида Ўзбекистондаги бошқа халқлар билан маҳкам биргаликда, рус халқининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг қардошларча ёрдамига таяниб, тарихан қисқа муддат ичида чуқур социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширдилар, экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришдилар. Совет ҳокимияти йилларида республикада енгил ва озиқ-овқат саноати вужудга келтирилди, қишлоқ хўжалиги муваффақиятли ривожланмоқда. Халқ маорифи, маданият ва соғлиқни сақлаш кенг ривож топди. Миллий интеллигенция ўсиб етишди, халқ фаровонлиги ошди.

Ана шу эришилган тарихий ғалабалар социалистик тузум буюк афзалликларининг, ленинча миллий сиёсат ҳаётий кучининг, СССР халқлари бузилмас қардошлиги ва дўстлигининг ёрқин далилидир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб айтадиларки, Қорақалпоғистон меҳнаткашлари саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни янада юксалтириш учун, КПСС XX, XXI ва XXII съездлари қарорларида белгиланган партия бош йўлини амалга ошириш учун бундан буён ҳам шараф билан кураш олиб борадилар.

Қорақалпоғистон барча меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда янги муваффақиятларга эришувини тилаймиз.

Яшасин улуғ Ватанимиз халқларининг бузилмас дўстлиги!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз механик-ҳайдовчиси Ҳайитгул Олломберганова мавсумда «ХВС-1,2» машинасида 80 тонна «оқ олтин» териб, байрамга муносиб совға тайёрлади.

А. Тўраев фотоси.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши № 275 (12.929). 26 ноябрь 1964 йил ПАЙШАНБА Баҳоси 2 тийин

Бугун совет халқларининг дўстона оиласида қардош қорақалпоқ халқи ўз республикасининг шонли қирқ йиллигини байрам қилмоқда. Бу совет халқлари бузилмас дўстлиги, партиямиз ленинча доно миллий сиёсатининг катта тантанасидир.

ЯШНАЁТГАН ДИЁР

Қуёш, гуллар водийси, нафосат ва бойликлар ўлкаси қардош Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси 40 ёшга, навқирон, баркамол ёшга тўлди. Ҳур республикалар Иттифоқининг фарзанди қорақалпоқ элига шу табаррук дамларда олам-олам саломлар, қутловлар йўллаймиз, қалбларимиз ҳароратини, севинч ва муҳаббатимизни сенга илтифот этамиз, қучоқ очиб сени бағримизга босамиз!

Тўй, тантаналар муборак, қардош Қорақалпоғистон!

Бу — советлар катта оиласидаги ўн беш оға-ини, қанчадан-қанча эл ва элатлар, қон-қардошлар қутлови, бу қорақалпоқ элига ҳамма қатори умрли бахт-саодат, абадий ва ҳамиша барҳаёт эркинлик, озодлик бахш этган улуғ Ленин партиясининг, Совет ҳукуматимизнинг қутлови! Ҳа, ҳамма сени қутлайди, сени олқишлайди.

Қирқ йил! Бу — ўсиш, улғайиш, юксалиш йиллари. Қорақалпоқ халқи қон-қардош совет халқларининг тотув ва аҳил оиласида, улуғ Ленин партиясининг синалган ва доно раҳбарлигида тарихан жуда катта шонли йўл босиб ўтди. Мана шу йиллар ичида Қорақалпоғистоннинг қиёфаси бутунлай ўзгариб кетди. Унинг ижтимоий ҳаёти, турмушида тубли ўзгаришлар юз берди. Сахий, олтин далалар, гўзал қишлоқлар, оромбахш боғ-роғлар, чиройли, шинам шаҳарлар, мовий осмон билан туташиб кетган денгиз ва шўх оқар сойлар, савлат тўкиб турган завод ва фабрикалар, инсон учун янги кашфиётлар бахш этаётган фан-маърифат ўчоқлари — буларнинг ҳаммаси қорақалпоқ халқининг бойлиги, унинг қаҳрамонона меҳнатининг самараси.

Октябрь қуёши, улуғ Ленин даҳоси, Коммунистик партиянинг иродаси қорақалпоқ элини ҳам янги дунёга олиб чиқди. Унга мангу бахт берди. Ўтмишда қорақалпоқликларнинг ҳаёти ғоят оғир, қўрқинчли, асоратли эди. Асрий қолоқлик унинг қисмати эди. Ўлканинг унумдор ерлари, бутун бойликлари феодалларга, Хива хони ва чор мустамлакачиларига тобе эди. Меҳнаткаш халқ, жафокаш халқ эса зулматда, уч томонлама эзилар, оғир кулфатлар чекар, унинг инсоний эрки топталар, ҳақорат қилинар эди. Социалистик тузум ана шу офатларни, асрий қолоқликни, жаҳолат ва ҳуқуқсизликни бутунлай йўқ қилди, халқнинг ҳаётий манфаатларига бутунлай жавоб берадиган чинакам эркин, чинакам демократик тузумга олиб чиқди. Бу тузум қорақалпоқ элининг жамолини очиб юборди, унинг бағридаги бойликларни рўёбга чиқарди, ишлаб чиқарувчи кучларини мисли кўрилмаган даражада ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароитларни вужудга келтирди, халқ талантларини, ташаббусларини юксакликка кўтариш учун ҳамма имкониятларни очиб берди.

Революциядан илгари бирорта ҳам саноат ўчоғи бўлмаган Қорақалпоғистонда ҳозирги пайтда неча ўнлаб қудратли корхоналар, жумладан, пахта тозалаш, мой ва балиқчилик заводлари, йирик панелли уй қуриш комбинати, тикувчилик фабрикалари узлуксиз ишлаб турганлигини назарга олсак, Чоржўй—Қўнғирот темир йўлининг қурилганлигини, Бухоро—Урал газопроводининг Автоном республикадан ўтишини, Тахиатош ГРЭСининг ишга туширилганлигини ҳисобга олсак, бу ўлкада қандай буюк революцион ўзгаришлар бўлганлигини яққол кўрамиз.

Қорақалпоғистонда транспорт, алоқа ишларини ривожлантириш айниқса катта аҳамиятга эга. Бу соҳада ҳам кўп иш қилинди. Фараз қилайлик: 1936 йилда республикага 180 минг тонна юк ташиб келтирилган бўлса, 1963 йилнинг ўзида бу рақам икки миллион тоннадан ошиб кетди. Республиканинг энг узоқ районлари, шаҳар ва овулларини бир-бири билан боғлайдиган кенг, текис йўллар қурилди. Шаҳар ва овуллар ёппасига радиолаштирилди ва телефонлаштирилди.

Совет ҳокимияти йилларида Автоном республиканинг қўлга киритган ютуқларидан энг улкани қишлоқ хўжалигининг, унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик ва чорвачиликнинг беқиёс ўсганлигидир. 1928 йилда 17 минг тонна пахта тайёрланган бўлса бу йил 220 минг тоннадан ошиб кетди, қаранг, қандай катта юксалиш! Бундай таққословчи рақамларни тасаввур этиш бизларга чексиз қувонч бахш этади.

Социалистик тузум, қорақалпоқ халқининг маданий ҳаётида ҳам катта революцион ўзгаришлар ясади, унинг фани, санъати, адабиёти гуллаб-яшнади.

Серқуёш ўлканинг норғул, мард ўғлонлари, сулув қизлари ўзларининг зафарли юришларида не-не қаҳрамонликлар кўрсатмадилар. Ўлканинг бағрида олтин хазиналар очаётган ажойиб пахта усталари, шоли ва маккажўхоридан рекорд ҳосил олаётган азамат деҳқонлари, ширин-шарбат мевалар етиштираётган саҳий соҳибкорлари, Аму соҳилларида, кўз илғамас яйловларда қўй-қўзилар боқаётган азамат чорвадорлари, эл-юртга хилма-хил саноат маҳсулотлари инъом этаётган қаҳрамон ишчилари, меҳнатсевар балиқчилари бор. Биз уларнинг азиз номларини шарафлаймиз, улуғлаймиз. Улар ўзларининг яратувчилик меҳнатлари билан КПСС XXII съезди қарорларини, коммунизм қурилиши программасини амалга оширишда жонбозлик кўрсатмоқдалар, янги-янги марраларни эгалламоқдалар.

Ўз сафларида халқнинг энг яхши илғор ўғил-қизларини жипслаштирган, ғоявий-сиёсий жиҳатдан монолит бўлиб уюшган, омманинг ғайрат ва ижодий ташаббускорлигини ўстириш учун катта ташкилотчилик ишлари олиб бораётган Қорақалпоғистон партия ташкилоти Автоном республика эришган барча ғалабаларнинг етакчисидир. Партия ташкилотлари ўзларининг бутун фаолиятларида республиканинг моддий имкониятларини, резервларини Ватанга янада кўпроқ хизмат қилдириш учун, саноат ва қурилишни, қишлоқ хўжалигини тағин ҳам ривожлантириш учун, халқ фаровонлигини юксалтириш учун ҳормай-толмай курашмоқдалар.

Бугун қорақалпоқ элида катта тантана. Бу Совет Иттифоқидаги барча қон-қардош халқларнинг улкан байрами, зўр шодиёна тўйи.

Биз шу муборакбод кунларда талантли, жонкуяр қорақалпоқ халқига янги зафарлар тилаймиз ва уни яна бағримизга босиб, тўйинг қутлуғ бўлсин, деймиз.

МОНГОЛ ДЎСТЛАРГА ҚАРДОШЛИК ТАБРИГИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Монголия Халқ революцион партияси III съездининг 40 йиллиги ва Монголия Халқ Республикаси эълон қилинганлигининг 40 йиллиги муносабати билан совет коммунистлари ва Совет Иттифоқи халқлари номидан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетига, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хурали президиумига, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советига, Монголия Халқ революцион партиясининг аъзоларига, бутун қардош монгол халқига қизғин қутловлар ва энг яхши тилаклар билдирдилар.

(ТАСС).

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

ТУРКМАНИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, ТУРКМАНИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, ТУРКМАНИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети республика ишчилари, колхозчилари, интеллигенцияси, барча меҳнаткашларини буюк воқеа билан — Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ва Туркманистон Коммунистик партияси тузилганлигининг 40 йиллиги билан қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар. Бу байрамни туркман халқи билан бирга Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари нишонламоқда.

Республика меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида, рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами билан кураш ва меҳнатнинг катта ва шонли йўлини босиб ўтдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси туркман халқини самодержавие ва хонларнинг асоратидан, ҳуқуқсизлик ва қашшоқликдан абадий қутқарди, унинг ўз миллий социалистик давлатини тузиб олишига, ўзининг иқтисодий ва маънавий ривожланишида олға томон жуда катта қадам ташлашига имкон берди. Социалистик ўзгаришлар амалга оширилганлиги натижасида Туркманистон ўзининг саноати ривожланган, йирик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига ва илғор социалистик маданиятига эга бўлган яшнаб турган совет республикасига айланди. Меҳнаткашларнинг турмуш даражаси тўхтовсиз ошиб бормоқда, уларнинг маънавий эҳтиёжлари тобора тўлиқ қондирилмоқда. Ўтмишда забун бўлган ва камситилиб келган туркман хотин-қизлари янги турмушнинг актив, тўла ҳуқуқли қурувчиси бўлиб қолдилар.

Туркманларнинг асрий орзусини рўёбга чиқаришга — чўлларни забт этишга имкон берган Қорақум канали барпо этилганлиги муҳим халқ хўжалик ғалабаси бўлди. қардош халқларнинг бир-бирларига ёрдамлашаётганлигини ёрқин намойиш қилиб кўрсатди. Республика меҳнаткашлари нефть ва химия саноатини жадал ривожлантириб, пахта етиштиришни тўхтовсиз кўпайтириб, чорвачилик маҳсулдорлигини ошириб, мамлакат халқ хўжалигини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшдилар ва қўшмоқдалар.

Туркман халқининг экономикани ривожлантиришдаги ва маданиятни юксалтиришдаги муваффақиятлари совет социалистик тузумининг буюк ҳаётий кучини, ленинча миллий сиёсатнинг тантанасини, СССР халқларининг бузилмас қардошлиги ва дўстлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб, шуни айтадиларки, бундан буён ҳам Туркманистон меҳнаткашлари партиянинг КПСС XX, XXI ва XXII съездлари қарорларида ишлаб чиқилган бош йўлини, коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини амалга оширмоқ учун актив кураша берадилар.

Яшасин Туркманистон Совет Социалистик Республикасининг 40 йиллиги! Унинг меҳнатсевар халқига шон-шарафлар!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди бўлган Туркманистон Коммунистик партияси!

Совет давлати қудратининг ва енгилмаслигининг мустаҳкам негизи бўлган СССР халқларининг бузилмас дўстлиги омон бўлсин ва абадий мустаҳкамлансин!

Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари, олға!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

АШХОБОДДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

АШХОБОД, 25 ноябрь. (ТАСС). «Мир» кино-концерт зали байрамлардагидек безатилган. Саҳна тўрида қизил алвонлар орасида «1924—1964» деган рақамлар кўринади. Ўртада — В. И. Ленин ҳайкали ва Туркманистон ССР давлат герби.

Бугун эрталаб шу ерда республиканинг 40 йиллигига бағишланиб, Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Туркманистон ССР Олий Советининг тантанали мажлиси очилди.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Совет Туркманистони партия ва ҳукумат раҳбарлари, қардош республикалардан, Москва ва Ленинграддан келган делегацияларнинг раҳбарлари президиумга чиққанларида залда тўпланган кишилар уларни қизғин табриклайдилар.

Тантанали мажлисни Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов очди. У азиз меҳмонларни табриклади, залдагиларни катта байрам билан қутлади.

Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. Ғапуровнинг таклифига мувофиқ КПСС ленинчи Марказий Комитети Президиуми гулдурос қарсаклар остида мажлиснинг фахрий президиумига сайланади.

Туркманистон ССР ва Туркманистон Компартиясининг 40 йиллиги тўғрисида ўртоқ Б. Овезов доклад қилди. (Ўртоқ Б. Овезов докладининг баёни газетанинг 2-бетида босилган).

Тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин нутқ сўзлади. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Туркманистон Компартияси Марказий Комитетига, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумига, Туркманистон ССР Министрлар Советига йўллаган табрикномасини ўқиб берди.

Қардош республикалар, Москва, Ленинград делегацияларининг бошлиқлари бирин-кетин минбарга чиқиб, Туркманистон Коммунистик партиясини ва республиканинг барча меҳнаткашларини юбилей билан қизғин табриклайдилар.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов ўзининг якунловчи сўзида самимий истаклар ва қутловлар билдирганликлари учун меҳмонларга миннатдорчилик айтди. У, туркман халқи КПСС XX, XXI ва XXII съездларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун бундан буён ҳам сабот билан кураша беради, деб ишонтирди.

Мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ А. Н. КОСИГИН НУТҚИ

ТУРКМАНИСТОН ССР ВА ТУРКМАНИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСДА СЎЗЛАНГАН

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг топширувига биноан, Туркманистоннинг барча меҳнаткашларини — ишчилари, колхозчилари, интеллигенциясини катта байрам — Туркманистон Совет Социалистик Республикасининг қирқ йиллиги билан қизғин қутлашга ижозат бергайсиз. (**Давомли қарсаклар**).

Туркманистон Коммунистик партиясини 40 йиллик байрами билан қутлашга ижозат бергайсиз. (**Давомли қарсаклар**). У, шонли йўлни босиб ўтди, меҳнаткашларни янги турмуш учун курашга қўзғатди, ўзининг бутун кучини халқнинг бахтли келажаги учун, коммунизм улуғ иши учун курашга сарфлади ва сарфламоқда. (**Қарсаклар**).

Ватанимиз халқларининг қардошлик оиласи ягона мақсадлар ва идеаллар билан яшамоқда, уларнинг манфаатлари бир ва шодликлари муштаракдир. Шу сабабли, бугунги тантана фақат туркман халқининггина байрами бўлиб қолмай, шу билан бирга Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг ҳам байрамидир. (**Қарсаклар**).

Туркманистон социалистик республикаси тузилганлиги мамлакатимиз тарихида катта воқеа бўлди. Бу воқеа шу нарсани яна бир марта исботладики, Россиядаги Октябрь социалистик революцияси улуғ Ватанимизнинг ҳамма халқларига, барча миллатларига озод ҳаёт ва яратувчилик ҳаёти учун йўл очиб берди. Социалистик Туркманистоннинг камол топганлиги энг қийин социал-сиёсий масалалардан бири бўлган миллий масала ленинча ҳал қилинганлигининг жонли ва ёрқин намунасидир.

Совет ҳокимиятининг биринчи йилларидаёқ Владимир Ильич Ленин бундай деб ёзган эди: «Туркистон халқлари билан тўғри муносабатлар ўрнатиш эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир».

Ҳақиқатан ҳам ленинча миллий сиёсат, Коммунистик партиямизнинг сиёсати ўз самараларини берди. Россиянинг қолоқ чекка ўлкаси, аслини олганда, чоризмнинг мустамлакаси ҳолида бўлиб турган жойда туркман халқининг эркин суверен социалистик республикаси қад кўтарди ўсиб етишди ва мустаҳкамланди.

Совет Туркманистонини қуриш улуғ Ватанимизнинг ҳамма халқлари учун, ва аввало. рус халқи, унинг революцион ишчилар синфи учун яқин ва жонажон иш бўлиб қолди. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган совет кишиларининг қардошлари — Туркманистон меҳнаткашларига янги жамият қуришда. ўз миллий хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришда беғараз ёрдамлашдилар.

Бу йўлда қийинчиликлар оз бўлмади. Туркман халқи гражданлар уруши ва чет эл интервенциясининг даҳшатли йилларини босиб ўтди, босмачиларнинг қаршилигини, хўжалик вайронлигини, асрий иқтисодий ва маданий қолоқликни енгиб чиқди. Социалистик тузум туркман халқини ҳақиқатан ҳам камол топтирди, унинг қашшоқлигини, маданиятсизлигини ва ҳуқуқсизлигини тугатди ҳамда давлат мустақиллигига, экономика ва маданиятни ҳар томонлама ривожлантиришга олиб келди.

Халқи ўрта аср урф-одатлари ва тартиблари, чоризмнинг мустамлакачилик зулми шароитида яшаб келган қолоқ мазлум мамлакат бир авлоднинг умри давомида миллий хўжалиги ва маданияти юксак даражада ривожланган ва яшнаб турган замонавий давлатга айланганлигини кўрсатувчи мисоллар тарихда бўлган эмас. Бундай ҳодиса Улуғ Октябрь революцияси туфайли рўй берди, бу революция ҳокимиятни феодал хонлар ва бойлар қўлидан тортиб олди, рус помешчиклари, капиталистларининг асоратини халқ елкасидан улоқтириб ташлади ва ҳокимиятни меҳнаткашлар оммаси қўлига олиб берди. Уларнинг ўз талантлари ва қобилиятларини кўрсатишлари учун социализм кенг имкониятлар очиб берди ва меҳнаткашлар оммаси Туркманистон элини ҳам, Туркманистон халқининг турмушини ҳам таниб бўлмайдиган қилиб ўзгартириб юборди.

Совет кишиларининг муваффақиятларига бутун дунё қойил қолмоқда. Ўрта Осиё совет республикаларининг турмушидаги жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар ҳам мана шу муваффақиятлар жумласига киради.

Туркманистон ўтмишда қуп-қуруқ чўлдан, қолоқ қишлоқ хўжалигидан иборат бўлган, бирорта саноати бўлмаган ўлка эди. Эндиликда бу ерда кўп тармоқли замонавий индустрия барпо қилинган. Қишлоқ хўжалиги илғор техника билан қуролланган. Ваҳолонки, илгариги вақтларда туркман деҳқонининг далаларида, ҳатто от сеялкаси ҳам камдан-кам учрар эди.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ А. Н. КОСИГИН НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Овезовнинг батафсил докладида республиканинг ўтган қирқ йил ичида эришган катта муваффақиятлари яққол кўрсатиб ўтилди.

Туркманистон бизнинг халқ хўжалигимизга хом ашё ва маҳсулотларнинг кўпгина турларини етказиб бераётган муҳим иқтисодий районлардан бири бўлиб қолди. Туркманистондаги ҳозирги ишлаб чиқариш ҳажмини революциядан олдинги иқтисодий даража билан тенглаштириш мумкин эмас. Бу ерда ўша вақтда ҳатто майда саноат ҳам йўқ эди.

Эндиликда Туркманистонда индустриянинг янги тармоқлари — нефтни қайта ишлаш, химия, машинасозлик ва металл ишлаш, бинокорлик материаллари саноати, тўқимачилик, озиқ-овқат саноатлари бор. Республикада йирик энергетика базаси вужудга келтирилганлиги туфайли мана шу саноат тармоқларини ривожлантириш мумкин бўлиб қолди.

Табиатнинг сахийлиги туфайли Туркманистон ерлари нефть ва газга бой. Қум чўлининг мураккаб шароитида ишлаётган Туркманистон нефтчилари йилдан-йилга нефть чиқаришни кўпайтирмоқдалар. Мана шу фидокорона меҳнатнинг натижаларини айтиб ўтай: бу йилнинг ўзидаёқ республикада етти йилликнинг охирги йили учун белгиланган топшириқларда мўлжалланганига қараганда кўпроқ нефть олинади. Бу ҳаммамизни хурсанд қиладиган хабардир. Энергетикани ривожлантириш, демак нефть ва газ ресурсларидан фойдаланишни ҳам янада кенгайтириш бутун мамлакат экономикаси учун ғоят катта аҳамиятга эга. Совет кишилари сиз, нефтчи ўртоқларни табриклайдилар, сизларнинг фидокорона меҳнатингиз билан фахрланадилар.

Қидириш партияларида, конларда ва нефтни қайта ишловчи корхоналарда меҳнат қилаётган ва ўз олдиларига партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни шараф билан бажараётган Туркманистон ишчилари, инженерлари, техникларига ва бошқа мутахассисларига партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан қизғин салом айтишга ижозат бергайсиз. (Давомли қарсаклар).

Табиий газ Туркманистоннинг беҳисоб бойлигидир. Тўғри, газ чиқадиган жойлар республиканинг бориш қийин бўлган ва қум чўлидан иборат районларида жойлашган. Бироқ, биз қудратли техникага, нефть ва газ саноатини қуриш ва ривожлантириш ишида катта тажрибага эга бўлган ҳозирги кунларда бу нарса янги районларни ўзлаштирмоқ учун тўсиқ бўлолмайди. Бизнинг қурувчиларимиз қийин шароитларда ишлаб, Қорақум ва Қизилқум чўллари орқали бир неча минг километр газ қувурлари ётқиздилар. Ҳозирги вақтда Ўрта Осиё гази мамлакатнинг йирик саноат марказларига — Уралга ва бошқа районларга юборилиб турибди, химия ва металлургия сингари муҳим тармоқларни ёқилғи ва хом ашё билан таъминламоқда, бу — арзон ёқилғидан рўзғорда фойдаланишга имкон бериб, шу тариқа иқлими жуда совуқ Уралдаги аҳолининг турмуш шароитини яхшиламоқда.

Бизнинг геологларимиз Туркманистонда яхши ишлашди. Улар очган жуда бой ер ости хазиналари янги табиий ресурсларни халққа, халқ хўжалигимизга хизмат қилдиришга имкон берди. Лекин бу топилган хазиналар ҳам бу соҳада биз қилишимиз мумкин бўлган ва қилишимиз керак бўлган ишларнинг унчалик катта бўлмаган қисмидир, холос. Геология қидиришларининг натижалари шуни кўрсатиб турибдики, Туркманистонда нефть, табиий газ, олтингугурт ва бошқа минерал хом ашё чиқаришни янада кўпайтириш истиқболлари бор.

Социалистик тузум эркин халқнинг ижодий ғайратини табиат яратган бойликларга қаратди. Халқимизнинг завқланиб қилаётган меҳнати эса бу бойликларни кўпайтирмоқда. Республика ўз экономикасини ҳар томонлама ривожлантирганлиги туфайли саноат маҳсулотининг қимматли турлари билан жаҳон бозорига чиқишга муваффақ бўлди. Ҳозирги вақтда Туркманистон ўзининг қадимдан шуҳрат қозониб келган традицион гиламлари ва қоракўлларинигина чет мамлакатларга сотиш билан кифояланаётгани йўқ. Туркманистон нефть, олтингугурт, саноат ускуналарини етказиб бераётган республика бўлиб ҳам кўп мамлакатларга танилди.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши тубдан ўзгарди. У, Туркманистон халқ хўжалигининг механизациялашган замонавий тармоғи бўлиб қолди. Туркман деҳқони илгари хаёлига ҳам келтира олмаган ишлар бўлаётир. Одамсиз ва қақраб ётган жуда катта районлар ирригация ёрдами билан боғ-бўстонга айлантирилмоқда. Маданий деҳқончилик вужудга келтирилди. Пахтадан мўл ҳосил олаётган ажойиб усталар етишиб чиқди. Катта билим ва тажриба талаб қилувчи ингичка толали пахта сингари экинларнинг ҳосилдорлиги энг ривожланган мамлакатлар даражасида турибди.

Ўтган йил Туркманистон пахтакорлари ўз республикаси учун рекорд бўладиган ҳосил олишга эришган эдилар. Бу йил эса улар давлатга тағин ҳам кўпроқ пахта сотиш мажбуриятини олишган. Туркманистоннинг ажойиб пахта усталарини — колхозчилар, агрономлар, селекционерлар, олимларни ва бу фахрли вазифани бажариш йўлида ишлаётган кишиларнинг ҳаммасини партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан қизғин табриклашга ижозат бергайсиз. (Давомли қарсаклар).

Республиканинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги катта ютуқларини фахрланиб қайд қилиш билан бирга мавжуд камчиликлар тўғрисида ҳам гапириб ўтмаслик мумкин эмас. Асосий камчиликларнинг бири шуки, мавжуд ирригация системаларидан тузук фойдаланилмаётир. Қорақум канали жуда катта ирригация иншоотидир. Уни қуришга кўп маблағ ва меҳнат сарфланган. Бироқ, қишлоқ хўжалигини ривожлантирмоқ учун бу иншоот вужудга келтираётган имкониятлардан ҳали тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ. Суғориладиган ерлар яқин йиллар ичида анча кенгайтирилиши лозим.

Кейинги йилларда республикада қўйлар сони камайиб кетди. Бу — катта нобудгарчилик. Чорвачиликни юксалтириш бутун мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг биринчи галдаги вазифаларидан биридир. Туркманистон меҳнаткашлари ҳам бу вазифани бажаришда муносиб қатнашадилар, албатта.

Ўртоқлар!

Миллий кадрлар тайёрлашдек қийин проблема ҳал этилмаганида эди, республикангизнинг халқ хўжалигидаги ажойиб муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин бўлмас эди. Совет Ўрта Осиёсида миллий кадрлар вужудга келтирилганлиги социалистик тузумнинг, ленинча миллий сиёсатнинг энг муҳим ғалабаларидан биридир.

Чор Россиясининг эксплуататор юқори табақалари назарида туркманлар ҳамиша қашшоқ батраклар, ҳуқуқсиз мардикорлар бўлиб қолиши лозим эди. Туркманлардан энг оғир ишларда фойдаланар эдилар. Уларнинг болалари мактаб нималигини билмас эди. Илм олиш йўли туркман халқига ёпиб қўйилган эди. Совет ҳокимияти бундай аҳволни батамом тугатди. Янги Туркманистон деярли ёппасига саводхон республикадир. Унинг ўз миллий мактабигина эмас, шу билан бирга, олий ўқув юртлари, ўз университети ҳам бор. Туркманлар мактаблар ва институтларда ўқибгина қолмасдан, шу билан бирга, ўқитувчи ва профессор бўлиб ҳам ишламоқдалар. Халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг туркман мутахассислари ишламаётган биронта ҳам тармоғи йўқ.

Ўрта Осиёнинг энг йирик илмий марказларидан бири бўлиб қолган республика Фанлар академияси 1951 йилда таъсис этилганлиги туркман халқининг маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Фанлар академияси миллий экономикани ва маданиятни ривожлантиришга катта ҳисса қўшди.

Халқ ҳамиша маданият ижодкори бўлиб келган. Лекин социализм ғалабасигина маданиятнинг ҳамма неъматларидан фойдаланиш имкониятини туркманларга очиб берди. Сизларнинг ёрқин, оригинал санъатингиз мамлакатимиздан узоқ жойларда ҳам танилган. Социалистик революция асрий қулликдан озод қилган халқнинг маданияти нақадар юқори кўтарилиши мумкинлигини сизларнинг санъатингиз бутун дунёга намуна қилиб кўрсатмоқда. Бу янги маданиятни қуришда сизларнинг ҳақиқатан халқ орасидан етишиб чиққан интеллигенциянгиз жуда катта роль ўйнамоқда ва ўзининг фидокорона меҳнати билан маънавий бойликларни кўпайтирмоқда.

Октябрь революциясига қадар туркман адабиёти фақат поэзия ва оғзаки халқ ижодидан иборат эди. Хонлар, бойлар ва подшо амалдорлари миллий адабиётни ривожлантириш тўғрисида заррача ғам емас эдилар. Социалистик Туркманистонда замонавий миллий адабиёт ва унинг ҳамма хилма-хил жанрлари ва формалари ривожланди. Бу миллий адабиёт халқ поэзиясининг меросидан ҳамда рус классик ва совет адабиётининг жуда бой тажрибасидан фойдаланиб, социалистик реализм негизида ривожланиб бормоқда. Туркман ёзувчилари энг яхши асарларида ўз халқининг турмуши ва меҳнати ҳақида ҳаққоний ва образли равишда ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Бугун, республика юбилейининг тантанали кунида, зўр мамнуният билан шуни қайд қиламизки, сизларнинг олимларингиз, ёзувчиларингиз, композиторларингиз, рассомларингиз ва артистларингиз социалистик маданиятнинг умумий хазинасига муносиб ҳисса қўшдилар. Совет Туркманистони маънавий кучлари яшнаб турган ҳолда ўз юбилейини кутиб олмоқда.

Янги кишининг ўсиб етишганлиги социализм эришган энг катта муваффақиятдир. Совет ҳокимиятига ўзларининг содиқликлари ва фидокорона меҳнатлари билан туркман халқининг ғалабаларига пойдевор қўйган кекса бўғин намояндалари ҳам, шунингдек шонли ёшларимиз ҳам янги формация кишиларидир. Республиканинг йигит ва қизлари партия ва комсомолнинг ҳар бир чақириғига ҳамиша лаббай деб жавоб бериб, энг қийин участкаларга бориб ишладилар. Ёшларнинг коллективлари сувсиз дашт-биёбонда Қорақум каналини қазидилар, Ясхан-Небиддоғ қувурини, Қўтиртепа-Красноводск газ қувурини ётқиздилар. Комсомол тарбиялаб етиштирган ёшлар нефть конларида, пахта далаларида ва яйловларда, заводлар ва фабрикаларда, лабораториялар ва институтларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Хотин-қизлар озод қилинганлиги социализмнинг энг улкан ғалабаларидан бири бўлди. Бу ерда, мана шу залда, анчагина туркман аёлларини кўриб турибсиз. Уларнинг шу йиғилишда ҳозир бўлганликларининг ўзи ҳам кўп нарсадан далолат берувчи фактдир. Улар учун республиканинг ва Туркманистон Коммунистик партиясининг 40 йиллиги алоҳида қувончли ва порлоқ байрамдир.

Революциядан олдинги эски Туркистонда хотин-қизларнинг қисмати оғир эди. Ўз эрининг ва муллаларнинг чўриси бўлган илмсиз, забун туркман аёли ҳеч қандай ҳуқуққа эга эмас эди; уни сотиш ва сотиб олиш мумкин эди; унинг учун на мактаб, на касалхона бор эди. Ўтмишда туркман аёлининг аччиқ қисмати умрбод хўрланишдан иборат эди.

Октябрь революцияси аёлларнинг ҳуқуқсизлигини абадий тугатди. Эндиликда туркман аёллари республиканинг ҳамма ишларида қатнашмоқдалар. Уларга зўр ишонч билан қаралмоқда ва улар партия аппаратларида муваффақиятли ишламоқдалар. Минглаб аёллар меҳнаткашлар Советларининг депутатлари бўлиб сайландилар. Шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам туркман аёли ўзини меҳнатда кўрсатмоқда. У, мураккаб машиналарни бошқариб турибди, ер ости бойликларини қидириб топмоқда, одамларни даволамоқда ва ўқитмоқда. Туркман аёлларидан етишган олимларнинг обрўси республикадан узоқ жойларда ҳам маълум. Биз йирик коллективларнинг ташкилотчилари ва раҳбарлари орасида ҳам аёлларни кўрмоқдамиз. Кўпгина корхоналар ва илмий муассасаларнинг, мактаблар ва касалхоналарнинг раҳбарлари аёллардан эканлигини хурсандлик билан қайд қиламиз.

Мана шу юксак минбардан туриб туркман аёлларини табриклашга ва коммунизм қурилишига қўшган бебаҳо ҳиссалари учун, ақл-заковатлари, меҳнатсеварликлари ва истеъдодлари учун уларга чин кўнгилдан ташаккур айтишга ижозат бергайсиз. (Давомли қарсаклар).

Экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги жуда катта ютуқларни қайд қилиш билан бирга совет кишиларининг турмушини ташкил этишни яхшилаш вазифаларига тўхталмасдан ўтиб бўлмайди. Республикада кўпгина ишлар қилинди. Уй-жой бинолари қуриш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда. Етти йиллик мобайнидагина аҳолининг тўртдан бир қисми ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди. Жуда кўп касалхоналар, медицина муассасалари, болалар боғчалари ва яслилар ташкил этилди. Революциядан олдин Туркистонда врачлар деярли йўқ эди. Ҳозир ҳар минг кишига ҳисоблағанда сизлардаги врачларнинг сони Франция ёки Япониядагидан кўплик қилади. Савдо-сотиқ, транспорт ва алоқанинг ҳамма турлари кенг ривожланмоқда. Лекин эришилган натижалар билан қаноатланиб қола олмаймиз. Аҳолига маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш, турмуш маданиятини ошириш замон талабларидан ҳали ҳам кейинда қолмоқда.

Шуни айтиш кераки, бор имкониятлардан ҳам, афсуски, кўпинча ёмон фойдаланилмоқда. Масалан, уй-жойлар, болалар муассасалари ва маданий-оқартув муассасалари қуриш учун тузган планларингиз бажарилмаётир, бу ишга ажратилган маблағлардан тўла фойдаланилмаётир. Уй-жой фондидан фойдаланишда ҳам камчиликлар кўп. Бу соҳада қилинадиган ишлар анчагина бор, партия, касаба союз, хўжалик ташкилотлари ва жамоатчилик коллективлари биргаликда куч ва ғайрат сарфлаб, бу ишларни бажаришлари зарур.

Халқ фаровонлигини, турмуш маданиятини ошириш ишлаб чиқаришни энг кўп даражада кенгайтиришга, миллий даромадни ўстириш суръатларини оширишга, миллий бойликнинг кўпайтирилишига бевосита боғлиқдир.

Бунинг учун меҳнатни тағин ҳам рационал равишда ташкил этиш, меҳнат унумдорлигини доимий равишда ошириб бориш керак. Ҳар бир киши қандай иш билан шуғулланмасин, ташаббускорлик, фидокорлик, ижодкорлик билан ишлаши, ишлаб чиқариш вақтидан тўлиқроқ фойдаланиши, ўзи сарфлаётган куч ва ғайратдан кўпроқ натижа чиқаришга эришуви лозим. Ҳар бир кишида хўжайинлик ҳисси мустаҳкамланиши, у ўз корхонасига, ўз меҳнатининг ва ўртоқлари қилаётган меҳнатнинг натижаларига нисбатан кўпроқ ғамхўр ва жонкуяр бўлиши лозим. Шундагина биз турмушимизни яхшилай оламиз, одамларнинг турмуш шароитини яхшилай оламиз.

Эришилган ютуқларга таяниб, тағин ҳам яхшироқ ишлаш, камчиликларни тезроқ йўқотиш, ленинчи партиямиз қўяётган вазифаларни қатъийроқ амалга ошириш учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Бунда гап экономикани ривожлантиришдаги ҳамма муваффақиятлардан халқ бахт-саодати учун тезроқ ва самаралироқ фойдаланиш устида бораётир. Лекин шу билан бирга саноат маҳсулоти турларининг ҳаммасининг, шу жумладан истеъмол молларининг ҳам сифатини тинмай ошириш керак. Экономика ва маданиятни ривожлантиришда республика меҳнаткашлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди.

Ўртоқлар!

Туркманистон ССРнинг қирқ йиллик тажрибаси пролетар интернационализми идеологияси ва сиёсати тантана қилганлигини яққол кўрсатмоқда. Экономика ва маданият соҳасидаги ютуқларимиз ва муваффақиятларимизнинг ҳаммаси, социалистик ўзгаришларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқининг барча халқлари ўртасидаги чинакам ўзаро қардошлик муносабатлари шароитида қўлга киритилди. Мамлакатимиз халқлари бир-бирларига ёрдамлашмоқдалар, уларнинг ҳар қайсиси умумий ишга мумкин қадар кўпроқ ҳисса қўшишга интилмоқда. Совет халқларининг бирлиги, қардошларча жипслиги ленинча миллий сиёсатнинг катта муваффақиятидир, ғалабаларимизнинг манбаидир.

Туркманлар билан руслар қонқардош дўст бўлиб қолдилар. Уларнинг дўстлиги, янги турмуш сари қўлни-қўлга бериб боришга интилиши биргаликда олиб борилган курашда туғилди ва мустаҳкамланди. Туркманлар ўзларининг социал ва миллий озодликлари учун олиб борган курашларида рус пролетариати уларга содиқ иттифоқчи, дўст ва ҳимоячи бўлди. Туркманларни руслар билан ва мамлакатимиздаги бошқа халқлар — украинлар, белоруслар, қозоқлар, латишлар ва грузинлар, озарбайжонлар ва ўзбеклар ҳамда бошқа халқлар билан қардош қилиб бирлаштирган бу иттифоқ Ватан уруши йилларида синовдан ўтди. Фашизм билан жанг қилишни муқаддас бурч деб билиб, республика ўз фарзандларини шу жангга даъват қилди, уларга халқ достонларида куйланган қаҳрамонларнинг шуҳратини давом эттиришни вазифа қилиб топширди. Шу сабабли туркман жангчилари ҳам Москва ва Минск атрофида ўз қардошлари билан ёнма-ён туриб жанг қилишди, Днепрни кечиб ўтишди, Берлинни таслим қилишди.

Республиканинг гуллаб-яшнаганлиги барча қардош халқлар биргаликда сарфлаган куч-ғайратнинг самараси эканлигини, улар дўстлигининг жонли далили эканлигини кўриб турибмиз. Бу дўстлик, масалан, Қорақум каналини қуришда яққол намоён бўлди. Бир қанча иттифоқдош республикаларнинг жуда кўп корхоналари Туркманистон бинокорларига ускуналар ва материаллар етказиб бериб турди. Совет Иттифоқидаги кўпгина миллатларнинг намояндалари улар билан ёнма-ён туриб ишлади. Битта оилада бирлашган эркин ва тенг ҳуқуқли халқларнинг коллектив ғайрати, коллектив ақл-идроки ҳақиқатан мўъжизалар ярата олади.

Барча совет кишилари каби туркманлар ҳам коммунистик қурилишнинг қайси участкасида ишламасинлар, бутун дунё меҳнаткашлари учун ўрнак бўлиш, социалистик қурилиш тажрибаларини улар билан сахий бўлиб баҳам кўриш ўзларининг бурчлари эканлигини асло унутмайдилар. Совет кишилари социалистик Ватанга муҳаббатли бўлишни, шу Ватан манфаатларига содиқ бўлишнигина эмас, шу билан бирга, бутун социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигига бениҳоя содиқ бўлишни, коммунизмнинг порлоқ идеялари учун меҳнаткашлар олиб бораётган курашни қатъий равишда қувватлашни ҳам ўзларининг интернационал бурчлари деб биладилар.

Ҳозирги кунда ўзларининг миллий мустақилликлари учун, иқтисодий ва маданий юксалиш учун кураш олиб бораётган ёш, кам тараққий этган мамлакатларнинг халқлари Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларнинг ютуқларини диққат билан кузатиб бораётганлари каби, Совет Туркманистонининг ютуқларини ҳам диққат билан кузатиб турибдилар. Сизларнинг ютуқларингиз улар учун социалистик тузумнинг самарали эканлигини кўрсатувчи жонли далилдир. Социализм йўли чинакам тараққиётга ва бахт-саодатга олиб борадиган йўл эканлигини, социалистик тузум қисқа муддат ичида қолоқликдан тараққиётга сакраб ўтишга имкон беришини сизларнинг намунангиз бошқа халқларга яққол кўрсатиб турибди. Туркман халқи ва Ўрта Осиёдаги бошқа халқларнинг иқтисодий ва маданий қурилишда бажараётган ишларининг жуда катта сиёсий аҳамияти мана шундадир.

Республика меҳнаткашлари курашининг ва ғалабаларининг содиқ ва синалган ташкилотчиси — Туркманистон Коммунистик партиясидир. Бугун партиянгизнинг қирқ йиллигини байрам қилар эканмиз, шуни мамнуният билан қайд қиламизки, ўртоқлар, социализм учун, коммунистик жамият қуриш учун курашнинг ҳамма босқичларида республика партия ташкилоти марксизм-ленинизм позициясида қатъий туриб келди ва турибди, КПСС бош йўлини садоқат билан ўтказиб келди ва ўтказмоқда. (Қарсаклар).

Туркманистон коммунистлари кўп йиллар давомида қаттиқ ва фидокорона ишлаб келдилар. Туркманистон коммунистларининг шонли отряди босмачиликка қарши курашда, халқ хўжалигини тиклаш даврида, индустрлаштириш ва коллективлаштириш йилларида, маданий революцияни амалга ошириш чоғида, урушнинг оғир синовлари пайтида чиниқди ва мустаҳкамланди. Шу сабабли, барча совет кишилари улар қилган ишларни, уларнинг ишимизга бениҳоя содиқ бўлганликларини зўр мамнуният билан эсга оладилар. Туркманистон коммунистлари ҳар қачонгидек бугун ҳам олға қарамоқдалар, меҳнаткашларни янгидан-янги ғалабаларга уюштирмоқдалар. (Қарсаклар).

Азиз ўртоқлар!

Биз эришган ҳамма муваффақиятларимиз учун совет халқининг қаҳрамонона меҳнатидан, буюк Коммунистик партиямиздан миннатдормиз.

Ягона қардош оилада бирлашган Совет Иттифоқи халқлари олдида коммунистик жамият қуришдек улуғвор вазифа турибди. Бу вазифани ҳал қилиш учун лозим бўлган нарсаларнинг ҳаммаси бизда бор. Коммунистик қурилишнинг муваффақиятини таъминлайдиган зарур моддий шароит совет кишиларининг меҳнати билан вужудга келтирилган. Бизнинг жуда бой табиий ресурсларимиз, жаҳондаги ҳеч бир давлатда бўлмаган ажойиб малакали кадрларимиз бор. Ниҳоят, кучимизнинг асосий манбаи шуки, у ҳам бўлса, миллион-миллион ишчилар, колхозчилар ва интеллигенциянинг, СССРдаги ҳамма халқларнинг ижодий ташаббускорлиги ва активлигидир, коммунизм қурувчилар кўп миллатли бутун буюк армиясининг ижодий ташаббускорлиги ва активлигидир. Илмий техника тараққиётининг муваффақиятларидан совет кишиларининг бахт-саодати йўлида тобора кўпроқ фойдаланмоқ учун имкониятларимиз ҳозир бениҳоя ошиб кетди.

Бизнинг иқтисодий сиёсатимиз саноатнинг прогрессив тармоқларини янада ривожлантиришга қаратилиши лозим. Халқ хўжалигини ривожлантиришда асосий пропорцияларни зўр бериб ва изчиллик билан яхшилаб бориш, иқтисодий ўсишнинг юксак суръатларини сақлаб қолиш, ҳозирги замон фани ва техникасининг муваффақиятлари асосида халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантира бериш, давлатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга лозим бўлган даражада доимий эътибор бериш керак.

Мана шуларнинг ҳаммаси оддий вазифалар эмас. Бу вазифалар ўз-ўзидан ҳал қилиниб қолмайди. Бу вазифалар раҳбар органларнинг директивалари тариқасида юқоридан берилган кўрсатмаларнинг ўзи билангина ҳал қилиниб қолмайди. Биз ишлаб чиқариш аппаратимизнинг ва хизмат кўрсатиш системамизнинг ҳамма бўғинларида хўжаликни идора қилиш даражасини зўр бериб оширишимиз лозим. Шу билан бирга тажрибаларни ва реал имкониятларни ҳисобга олмай туриб масалаларни ўзбошимчалик, шошмашошарлик билан, ўйламай ҳал қилиш йўлидаги уринишларга йўл қўйиш ярамайди. Хўжаликнинг яхши бошлиғи, яхши раҳбар бўлган кишининг техникани эгаллаб олиши, профессионал билимларга эга бўлиши бизнинг замонамизда гарчи мутлақо шарт бўлса ҳам, аммо шунинг ўзигина хўжаликнинг яхши бошлиғи, яхши раҳбар бўлиш учун кифоя қилмайди. Хўжаликнинг яхши бошлиғи, яхши раҳбар айни вақтда партия ва совет халқи олдидаги ўзининг масъулиятини чуқур англаган, халққа хизмат қилишни ўзининг вазифаси ва олий бурчи, деб билган киши ҳам бўлиши лозим.

Ўртоқлар!

Бизнинг партиямиз ленинча бош йўлни оғишмай амалга ошира бориб, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун бундан буён ҳам зўр бериб кураша беради, халқнинг фаровонлигини оширишга қаратилган сиёсатни изчиллик билан амалга ошира беради, совет халқларининг қардошларча дўстлигини бутун чоралар билан ривожлантира беради, барча социалистик мамлакатлар меҳнаткашларининг ҳамдўстлигини ва бирлигини мустаҳкамлай беради, тинчликни сақлаб қолиш учун кураша беради. (Қарсаклар).

В. И. Ленин айтганидек, ҳар бир давлатнинг ташқи сиёсати шу давлат ички сиёсатининг давомидир ва шу ички сиёсат билан белгиланади. Совет ташқи сиёсати ўз олдига қўйган мақсадлар Совет социалистик тузумининг ички моҳиятидан келиб чиқмоқда. Бу сиёсат мустаҳкам ва бузилмас негизга — халқлар ўртасида тинчлик, тенг ҳуқуқийлик, дўстлик ва ҳамкорликнинг ленинча принципларига асосланади.

Бизнинг мамлакатимиз туғилган кунидан бошлаб тинчликка даъват қилиб келмоқда, қонли урушни тўхтатишни талаб қилиб келмоқда. КПСС Программасида кўрсатиб ўтилганидек, урушни йўқ қилиб ташлаш ва ер юзида мустаҳкам тинчликни барқарор қилиш коммунизмнинг тарихий вазифасидир. Тинчлик бўлишини чинакам истаган ва етилган халқаро проблемаларни барча манфаатдор томонларнинг манфаатларини ҳурматлаш руҳида ишчанлик билан ҳал қилишга тайёр бўлиб турган, халқаро кескинликни юмшатиш йўлидан боришга тайёр бўлган давлатлар билан шу истак ва ҳаракатларини тушуниб муомала қиламиз.

Бироқ, ер куррасининг турли районларида — Конгода, Жанубий Вьетнамда халқларнинг озодликка бўлган иродасини империализм қурол кучи билан бостиришга ҳали ҳам уринаётганлиги билан ҳисоблашмаслигимиз мумкин эмас. Империалистик реакция тарихнинг боришини тўхтатиб қолиш, ўзининг қўлидан бериб қўйган позицияларини қайтариб олиш умидларидан воз кечаётгани йўқ. Империалистларнинг кирдикорлари, уларнинг халқларнинг хавфсизлигини таҳдид остида қолдиришдан яна қайтмаётган шахслардан ўзларининг қора ниятлари йўлида фойдаланиш режалари барча мамлакатлардаги тинчликсевар кишиларни хавотирга солмаслиги мумкин эмас. Кўп томонлама ядро кучлари деб аталган кучларни вужудга келтириш йўлидаги уринишлар мана шундай режалар жумласига киради. Бу эса энг улуғ вазифани ҳал қилаётган — мамлакатимизда коммунизм қураётган совет кишиларининг тинч ижодий меҳнатига ҳеч бир нарса халақит бермаслиги учун мудофаа қобилиятимиз тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишга бизни мажбур қилади. (Қарсаклар).

Совет Иттифоқининг иқтисодий, сиёсий ва мудофаа қудратини мустаҳкамламоқ учун куч ва ғайратни аямасликни ўзимизнинг олий бурчимиз деб, мамлакатимиз меҳнаткашлари олдидаги, бутун дунё халқлари олдидаги бурчимиз, деб ҳисоблаймиз. Совет Туркманистони меҳнаткашлари ҳам бу қудратни мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бизнинг партиямиз ўзининг бутун фаолиятида коллектив раҳбарликнинг ленинча принципларига — коммунистик қурилишнинг барча вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишни таъминлайдиган мана шу бирдан-бир тўғри принципларга амал қилмоқда. (Қарсаклар). Буни партиямиз Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари кўрсатиб турибди. Партия меҳнаткашларнинг жуда кенг оммаси билан ўз алоқаларини мустаҳкамлай беради, совет социалистик демократиясини ривожлантира беради, меҳнаткашларни давлат масалаларини ҳал қилишда актив қатнаштира беради.

Ўртоқлар! Экономикани ривожлантиришда, маданий қурилишда, социалистик турмуш учун курашда сизларга янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Совет халқи Ленин байроғи остида, Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашиб, унинг синалган раҳбарлиги остида коммунизм ишининг тантанаси йўлида янги ғалабалар сари олға боради! (Давомли қарсаклар).

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз, ўртоқлар.

АШХОБОДДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

(Боши биринчи бетда).

Эркин ва бахтиёр туркман халқи, деди Б. Овезов, шонли юбилейни, Туркманистон ССР ва Туркманистон Компартиясининг қирқ йиллигини меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ғоят юксалган вазиятда кутиб олмоқда.

Республика меҳнаткашлари партия XX, XXI, XXII съездларининг тарихий қарорларини, КПСС Программасини муваффақиятли амалга ошириш учун зўр бериб курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг октябрь ва ноябрь Пленумлари съездларнинг қарорларини амалга ошириш йўлида, партиянинг ленинча сиёсатини амалга ошириш йўлида муҳим босқич бўлди.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида республикада жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Йирик саноат устун даражада ривожлантирилди. Шу йиллар ичида бу саноатнинг маҳсулоти 65 баравардан зиёдроқ кўпайди.

Саноатнинг янги тармоқлари — нефтни қайта ишлаш, химия, машинасозлик ва бинокорлик материаллари саноати вужудга келтирилди. Красноводскда нефтни қайта ишлаш заводи, Челекенда йодбром заводи ва Чоржўйда суперфосфат заводлари қурилди ва энг янги техника билан ускуналанди. Ривожланиб бораётган индустрия негизида замонавий шаҳарлар — Небиддоғ, Челекен, Безмеин шаҳарлари қад кўтарди.

Нефть чиқариш ва нефтни қайта ишлаш саноатини янада ривожлантириш республика меҳнаткашларининг асосий вазифаларидан бири. Бу йилнинг ўзидаёқ нефть чиқариш планга мувофиқ 9,5 миллион тоннага етказилиши, 1970 йилда эса 15,5 миллион тоннага етказилиши лозим.

Газ саноатини ривожлантириш учун ҳали ишлатилмаётган жуда катта имкониятлар бор, деб давом қилди докладчи. Республикада табиий газ шу қадар кўпки, у Туркманистон эҳтиёжларини қондирибгина қолмасдан, шу билан бирга мамлакатнинг бошқа районларига ҳам юборилиши мумкин. Байрамали — Ашхобод — Безмеин газ қувури қуриш тўғрисида қарор қабул қилинди, сўнгра эса мамлакат марказига зангори ёқилғи юбориш учун катта газ қувури қурилади.

Химия саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми кейинги беш йил ичидагина икки баравар кўпайди.

Ҳозирги Туркманистон янги қурилишлар республикаси бўлиб қолди. Етти йиллик мобайнидагина 85 та саноат объекти фойдаланишга топширилди, кўпгина мактаб, касалхона, болалар боғчалари, яслилар, бошқа маданий-маиший муассасалар қурилди.

Қирқ йил ичида республика қишлоқ хўжалиги таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб кетди. Ўн минглаб тарқоқ хўжаликлар ўрнида кўп тармоқли йирик қишлоқ хўжалик корхоналари — колхозлар ва совхозлар вужудга келди. Республикада жуда кўп канал ва сув омборлари қурилди. Мисли кўрилмаган қисқа муддат ичида Қорақум канали қурилиб бўлди. Амударё суви чўлда саккиз юз километр йўл босиб, республика пойтахти Ашхободга етиб келди. Канал зонасида ўзлаштирилган ерлардан 370 минг тонна пахта олинди, бу пахтанинг етмиш процентдан кўпроғи энг қимматли ингичка толали пахта навидан иборатдир. Канал қуриш учун қилинган харажатларнинг ҳаммаси ошиғи билан қопланди.

Ҳозирги вақтда Қорақум канали учинчи навбатининг лойиҳаси тузилмоқда. Кейинроқ бориб Амударё суви Копетдоғ этагидаги текисликда бўлган ерларни суғоради, республика ғарбида сувга жуда чанқоқ бўлган нефть районларига етиб боради.

Совет ҳокимияти йилларида республикада авж олиб кетган катта ирригация қурилиши ўлка экономикасини тубдан ўзгартириб юборди. Суғориладиган ерлардаги экин майдони қарийб икки баравар кўпайди, пахта экиладиган майдон тўрт баравар кўпайди. Ўтган йил давлатга 459 минг тонна, 1924 йилдагига қараганда қарийб 13 баравар кўп пахта сотилди.

Пахтакорлар ҳозирги юбилей йилида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Улар етиштирилган ҳосилни батамом териб олиб, Ватанга 465 минг тонна пахта бермоқ учун бутун кучларини сарфламоқдалар.

Уй-жой шароити яхшиланганлиги, деди сўнгра докладчи, халқнинг турмуш даражаси ошганлигидан далолат берувчи муҳим кўрсаткичдир. Республика шаҳарларида етти йил ичида уч миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой майдони қурилди. Қишлоқларда минглаб янги уйлар бино қилинди.

Туркманистонда маданият соҳасида чинакам революция қилинди. Улуғ Октябрга қадар туркманлар бутунлай саводсиз эди. Туркманлар орасидан чиққан олимлар ва ҳатто битта ҳам врач, инженер, агроном йўқ эди. Энди Туркманистон ёппасига саводхон республика бўлиб қолди.

Олий маълумотли мутахассислар тайёрлашда Туркманистон ҳорижий Шарқдаги кўп мамлакатлар у ёқда турсин ҳатто Европадаги юксак даражада ривожланган баъзи мамлакатлардан ҳам ўзиб кетди. Ҳар ўн минг кишига ҳисоблаганда Туркманистонда 96 студент тўғри келади. Бу эса Франциядагига қараганда икки баравар, Туркиядагига қараганда олти баравар ва Эрондагига қараганда деярли 11 баравар кўп.

Республика халқ хўжалигида олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган 63 минг мутахассис ишлаб турибди.

Туркманистонда илмий ва ижодкор интеллигенциянинг ажойиб кадрлари ўсиб етишди. Республика Фанлар академияси ва унинг 58 та илмий муассасасида 2.5 мингдан кўп олим меҳнат қилмоқда.

Ҳозирги замон туркман адабиёти ва унинг хилма-хил жанрлари мисли кўрилмаган даражада гуллади.

Ўртоқ Б. Овезов Туркманистоннинг ҳамма коммунистлари, ишчилари, колхозчилари ва интеллигенцияси номидан КПСС Марказий Комитетини ишонтириб айтдики, республика меҳнаткашлари партия XXII съездининг тарихий қарорлари, КПСС Программасини амалга ошириш учун тағин ҳам зўр матонат билан курашадилар, коммунизм қурилиши улуғ ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

ЎЗБЕКИСТОНДА: Қашқадарё областида бир кунда 0,25 ва мавсум бошидан буён 119,24 процент пахта тайёрланди; Тошкент областида 0,14 — 114,17; Фарғона областида 0,11 — 109,45; Андижон областида 0,08 — 107,93; Хоразм областида 0,69 — 100,94; Сирдарё областида 0,31 — 100,90; Сурхондарё областида 0,26 — 100,80; Қорақалпоғистон АССРда 0,81 — 99,39; Бухоро областида 0,75 — 98,53; Самарқанд областида бир кунда 1,02 ва мавсум бошидан буён 93,49 процент миқдорида пахта тайёрланди.

ЎРТА ОСИЁ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИДА: Чимкент областида пахта тайёрлаш планини 114,23, Қирғизистон ССР — 108,43, Ўзбекистон ССР — 104,57, Туркманистон ССР — 96,43, Тожикистон ССР — 95,76 процент бажарди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИДА

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Андижон саноат ва қишлоқ область партия комитетларининг қўшма пленуми КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленумининг якунлари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карловнинг докладини муҳокама қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллаб, саноат ва қишлоқ область партия ташкилотларини бирлаштириш соҳасидаги ишларга амалий раҳбарлик қилиш учун ташкилот бюроси сайланди.

Область партия конференциясини декабрь ойида чақиришга қарор қилинди.

• • •

ФАРҒОНА, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Фарғона саноат ва қишлоқ область партия комитетларининг қўшма пленуми бўлиб ўтди. Пленум Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Ж. Худойбердиевнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми якунлари тўғрисидаги докладини муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленумининг қарорлари маъқулланди. Область партия конференцияси декабрь ойида ўтказиладиган бўлди. Саноат ва қишлоқ область партия ташкилотларини бирлаштириш ва область партия конференциясига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган ташкилий тадбирларни ўтказиш учун ташкилот бюроси сайланди.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ • 2
26 НОЯБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 275 (12.929).

ЯШНА, СОВЕТ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНИ!

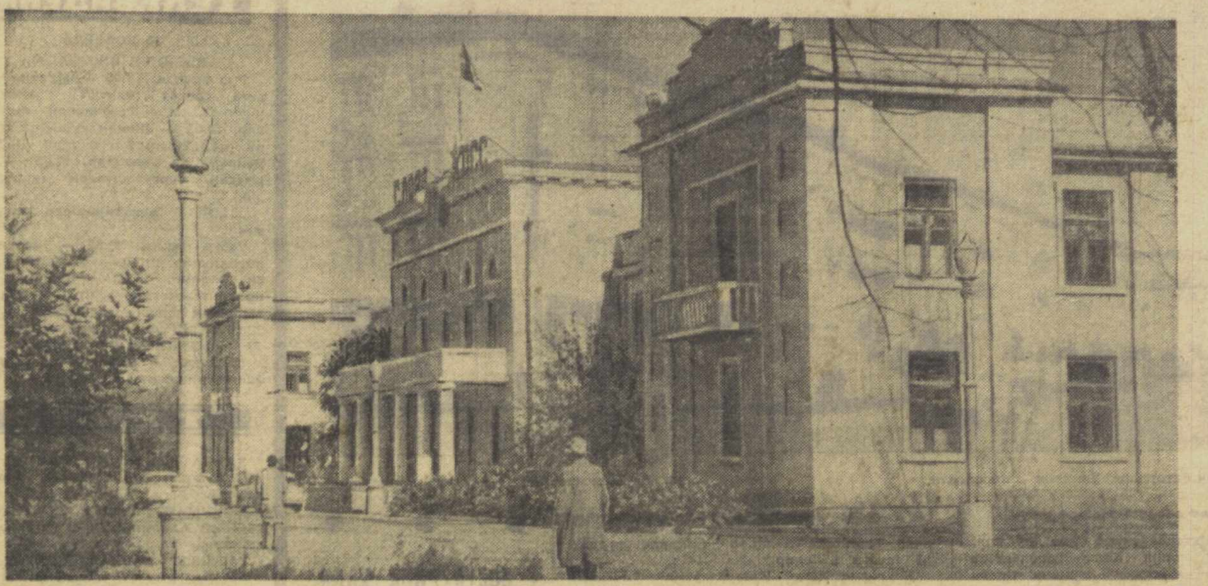

Совет ҳокимияти йилларида Нукус шаҳрининг қиёфаси беқиёс ўзгарди, гўзал ва чароғон бўлди. Суратда: ҳукумат уйи биноси.

МУБОРАКБОД ҚИЛАМИЗ!

Кўз нуримиз, дил қувончимиз, бахт-саодатимиз — ҳур республикамиз Қорақалпоғистон, навқирон қирқ ёшинг муборак бўлсин! Биз бағрингда ўсиб-улғайган, иқболи порлоқ ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар зар тупроғингни азиз ва табаррук деб биламиз. Кўксингни безаш, ҳусн-латофатингни бутун жаҳонга кўз-кўз қилиш муқаддас бурчимиздир.

Утмишингни эсларканмиз, изтироб чекамиз. Чор Россиясининг ташландиқ ва қолоқ ўлкаси эдинг. Подшолик зулми, феодаллар, Хива хонлиги асоратида ингрардинг, азоб чекардинг. Тупроғинг оёқ ости, халқинг хору зор эди...

Бахтингга Октябрь қуёши балқиди. Мангу озод бўлдинг, ҳур диёрга айландинг. Хўрлик, қашшоқлик, зулм, кулфат энди сенга мангу ёт. Бахт-иқбол, ҳурлик, тараққиёт, қардошлик абадий ёр! Сен кўп миллатли совет халқлари оиласининг тенг ҳуқуқли аъзосисан.

Биримиз ишчимиз. Саноат корхоналарида сифатли буюмлар ишлаб чиқаряпмиз. «Бу маҳсулот совет Қорақалпоғистонида тайёрланган» деган ёрлиқ билан номингни оламга ёйяпмиз. Яна биримиз қурувчимиз. Бағрингда завод ва фабрикалар, уй-жойлар, маданий-маиший бинолар қуряпмиз, равон йўллар чиқариб, чиройингга чирой қўшяпмиз. Бир мисол келтирамиз. Кейинги ўн йилда капитал қурилишга аввалги ўн йилликдагига нисбатан 100 миллион сўм кўп маблағ сарфланди.

Кўксингга тақилган маржонлар кўзни қамаштиради. Нукус шаҳридаги кўп қаватли универсал магазин, телевизион станция, йирик панелли уй қуриш комбинати, партия ва ҳукумат бинолари, ҳашаматли саройлар... Эҳ-ҳе, айтиб тугатиб бўлмайди. Буларнинг ҳаммасини ўзимиз учун, ўз халқимиз учун қурдик.

Яқин келажагингга назар ташлаб, қувончимиз яна ортади. Яна гўзаллашасан, обод ва чароғон бўласан. Бағрингда авторемонт заводи, трикотаж фабрикаси, нон комбинати ва бошқа ўнлаб саноат корхоналари қад кўтаради.

Узинг чиройлисан, ўзингдан халқинг сулув, навқирон республикам! Ус, улғай, камол топ. Сенга янги бахт-саодат ёр бўлсин!

М. СОДИҚОВА, кигиз босиш комбинатининг ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати; Ж. МУСОҚУЛОВА, полиграфия комбинатининг ҳарф терувчиси, Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати; Ирина КИСЕЛЬ, 1-қурилиш трести коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи; Э. УРОЗБОЕВ, нон заводининг ишчиси.

Нукус шаҳри.

Хўжабек СЕИТОВ

ДЎСТЛИГИМИЗ АБАДИЙ

Қозоқ, қирғиз, ўзбек бизга қондошдир,
Тақдири бир, тарихи бир бурундан.
Тенглик берган рус оғамиз жондошдир,
Бахт топдик биз Октябрнинг нуридан.
Орзумиз бир, бирдир Ватан-онамиз,
Бир мақсадда, бир ўй билан ёнамиз.
Овозимиз тўлдириб кенг дунёни,
Янги-янги бахтларга бурканамиз.
Дўстлик билан кўкка етди қўлимиз,
Дўстлик билан равон бўлди йўлимиз.
Дўстлик бу — бахт, ғалабадир ҳам обрў,
Дўстлик билан обод бўлди чўлимиз.
Дўстлик мангу яшайди ҳар юракда,
Дўстлик яшар ҳар бир яхши тилакда.
Юртимиздан баҳор абадий кетмас
Дўстлик кучи қувват бўлиб билакда.
Ҳар бир ишда қардошлар бирга-бирга,
Хизмат қилдик, минг олқиш манглай терга.
ГЭС қурдик, пахта экдик, боғ яратдик
Гул қўлларнинг ҳунарин тўкиб ерга.
Инсон учун дўстликдан ортиқ не бор,
Дўстлик билан қувончлар бўлади ёр.
Дўстлик билан коммунизм қурилар,
Дўст бўлмасанг кўнгил ҳам тор, олам тор.
Қуёш нури фақат кундуз тошади,
Ой жамолин фақат тунда очади,
Дўстлик эса ёниб қалблар тўрида,
Кеча-кундуз, абад шуъла сочади.

Қорақалпоқчадан С. ҚОЛБЕК таржимаси.

ШОНЛИ ЙИЛЛАР

К. КАМОЛОВ,
Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари

Қорақалпоғистон Автоном республикаси қирқ ёшга тўлди. Бу шодиёна кунни мамлакатимиздаги кўп миллатли барча халқлар зўр шод-хуррамлик билан байрам қилмоқдалар. Ўзбекистон Совет Иттифоқининг Шарқдаги машъалидир. Республика меҳнаткашлари коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, совет халқи турмуш маданиятини юксалтиришга улкан ҳисса қўшмоқдалар. Қорақалпоғистон АССР Совет Ўзбекистони ва жонажон Ватанимизнинг ажралмас қисмидир.

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси ўзининг тараққиёт тарихига эга. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин доно Коммунистик партиямиз ва жонажон Совет ҳукуматининг ғамхўрликлари туфайли қорақалпоқ халқи ҳур ҳаёт, бахт-саодат эгаси бўлди. 1924 йилда Қозоғистон АССР составида Қорақалпоғистон Автоном области ташкил қилинди. Бу область 1930 йилда РСФСР составига кирди. Қорақалпоғистон Автоном области 1932 йилда Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасига айлантирилди. 1936 йилда қабул қилинган СССР Конституциясига мувофиқ Қорақалпоғистон АССР Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси составига кирди.

Коммунистик партия, Совет ҳукумати, улуғ оғамиз рус, ўзбек халқлари ва мамлакатимиздаги бошқа қардош халқларнинг улкан ёрдами туфайли Қорақалпоғистон 40 йил ичида қолоқ ўлкадан гуллаб-яшнаган социалистик республикага айланди.

Революцияга қадар Қорақалпоғистонда саноат йўқ эди. 1923—1924 йилда ягона Тўрткўл пахта тозалаш заводи иш бошлади. Шундан кейин Хўжайли ва Манғит пахта тозалаш заводлари қурилди. 1925 йилда «Прогресс» балиқчилик артели ташкил қилинди. Орадан бир йил ўтгач Мўйноқ балиқчилик заводи фойдаланишга топширилди. Шундан кейинги йилларда Нукус тегирмони, беда уруғи заводи ва бошқа саноат корхоналари ишга туширилди. 1932 йилга келиб пахта тозалаш саноати 1913 йилдагига нисбатан ўн баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Эндиликда Автоном республикада жуда катта ва зўр қувватга эга бўлган саноат корхоналари қад кўтарди. Тикувчилик фабрикаси, йирик панелли уй қуриш комбинати ва бошқа саноат ўчоқлари шулар жумласидандир. 1963 йилда ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1940 йилдагига нисбатан уч марта кўпайди. Пахта толаси ишлаб чиқариш аввалги йиллардагига қараганда 73,8 марта ошди. Революцияга қадар корхоналарда атиги 50 ишчи ишлаган бўлса, ҳозир саноат корхоналарида 14 мингдан ортиқ ишчи фидокорона меҳнат қиляпти ва коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга ўз улушини қўшяпти. Кейинги ўн йил мобайнида капитал қурилишга жуда катта маблағ сарфланди. Завод ва фабрика, транспорт ва алоқа муассасалари ва объектлари қурилишига сарфланган маблағ 5,9 миллион сўмдан 103,8 миллион сўмга кўпайди.

Автоном республикада транспорт ва алоқа ишлари тез ривожлантирилмоқда. Чоржўй—Қўнғирот темир йўлининг қурилиши, Бухоро —Урал газопроводининг Автоном республика кўксидан ўтиши, Тахиатош ГРЭСининг ишга туширилиши тарихий воқеа бўлди. 1936 йилда республикага 180 минг тонна юк ташиб келтирилган бўлса, 1963 йилда 2 миллион тоннага яқин халқ хўжалик юки ташиб келтирилди. Бу транспорт иши шаҳдам тараққий эттирилаётганини кўрсатувчи ёрқин далилдир. Шаҳар ва қишлоқларимиз радиолаштирилди ва телефонлаштирилди. Ҳаво транспорти асосий тармоқлардан бирига айланди.

Совет ҳокимияти йилларида Қорақалпоғистонда пахтачилик юксалди. Бу ерда шоликорлик, боғдорчилик, пиллачилик, сабзавотчилик тез ривожлантирилмоқда. Чорвачилик колхоз ва совхозлар экономикасида асосий ўрин тутмоқда. Автоном республикада 1928 йилда биринчи колхоз ташкил қилинди. 1930 йилда эса биринчи машина-трактор станцияси иш бошлади. Шундан буён пахта, шоли ва бошқа маҳсулотлар етиштириш узлуксиз кўпаймоқда. Масалан, 1928 йилда 17 минг тоннадан кўпроқ пахта етиштирилган бўлса, ўтган йили пахтакорларимиз Ватан омборига 213,5 минг тонна «оқ олтин» тўкдилар. Янги ерларни ўзлаштириш, ҳосилдорликни ошириш соҳасида катта ишлар қилинди. Автоном республика пахтачилик ва чорвачиликни ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун Ленин ордени билан мукофотланди.

Қорақалпоқ халқи қадимдан чорвачилик билан шуғулланади. Колхоз ва совхозларда қорамоллар, қўй-эчкилар сони тобора кўпайтирилмоқда, уларнинг маҳсулдорлиги оширилмоқда. Ўтган йили 13,2 минг тонна гўшт тайёрланди. Сут, қоракўл тери, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ва давлатга сотиш планлари муваффақиятли адо этилмоқда. Республикамиз меҳнаткашлари бу йил бутун куч ва техника воситаларини ишга солиб, мамлакатга 225 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш ҳақидаги мажбуриятини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар.

Бизда ажойиб пахта усталари, миришкор чорвадорлар, шоликорлар, пиллакорлар етишиб чиқди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Обожон Дурдиев, Шомурод Мусаев, Ойимхон Камолова, Қаҳабой Сафаров сингари уста деҳқонлар пахтадан мисли кўрилмаган юқори ҳосил олиб, қорақалпоқ халқи ҳамма нарсага қодир эканлигини бутун мамлакатга кўрсатдилар. Юбилей йилида Автоном республикада қишлоқ хўжалик ва чорва маҳсулотлари етиштириш топшириғи ҳамма турлари бўйича тўла ва ошириб бажарилганини халқимизга зўр қувонч билан маълум қиламиз.

Революцияга қадар Қорақалпоғистонда умумий аҳолининг атиги 0,2 проценти саводли эди. Эндиликда қорақалпоқ халқи саводхон халққа айланди. Республикада Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва СоюзНИХИнинг филиаллари, Давлат педагогика институти ишлаб турибди. 105 мактабда меҳнаткашларнинг 130 мингга яқин фарзандлари таълим олмоқда.

Қорақалпоқ халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти барқ уриб гуллаб-яшнамоқда, асрий қолоқликка абадий барҳам берилди.

Ўтган 40 йил ичида Станиславский номли музикали драма театри, Бердах номли давлат филармонияси камол топди, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари халқ ҳурматига сазовор бўлди. Нукус шаҳрида 7 номда газета-журнал нашр этилаётир. Қорақалпоғистон ёзувчилари тарихий ва замонавий темаларда халқимизга манзур асарлар яратмоқдалар. Меҳнаткашларга медицина, савдо хизмати кўрсатиш тобора яхшиланмоқда. Халқ маорифи тез ривож топмоқда.

40 йил! Бу даврда Автоном республика партия ташкилоти улғайиб камол топди, ўзининг жанговарлик ва ташкилотчилик қобилиятини тобора оширмоқда ва такомиллаштирмоқда. Ҳозир унинг сафларида 16 мингдан зиёд коммунист бор.

Муваффақиятларимиз улкан, тўйига катта тўёна билан келдик. Бу ҳаммамизни қувонтиради. Бироқ, олдимизда жуда катта ва шарафли вазифалар турганини доим ёдда тутишимиз, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқимизнинг диққат-эътиборини ана шу вазифаларни бажаришга сафарбар этишимиз керак. Яқин йилларда Автоном республикада авторемонт заводи, трикотаж буюмлари фабрикаси, нон комбинати, Хўжайли, Нукус, Тўрткўл, Мўйноқда сут заводлари ва бошқа саноат корхоналари қурилади. Деҳқончилик маданияти, пахтачилик юқори поғонага кўтарилади. Янги ерларни ўзлаштириш, қишлоқ хўжалигини интенсив равишда тараққий эттириш йўли билан пахта, шоли, маккажўхори, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш муқаддас бурчимиздир. Шоликорликни ривожлантиришга катта эътибор берилаётир. Ҳозир Автоном республикада ихтисослаштирилган 9 та шоликор совхоз ва бир колхоз бор. 1970 йилгача Амударёнинг қуйи оқимида янгидан 25 шоликор хўжалик ташкил қилинади. Уларнинг экин майдони 140 минг гектарга кенгайтирилади.

Қорақалпоқ Автоном республикасининг 40 йиллик юбилейи бутун совет халқининг, социалистик тузумимизнинг юбилейидир. Бу тантанали кунни доно Коммунистик партиямиз ва унинг ленинчи Марказий Комитети атрофига ҳар қачонгидан ҳам жипслашган ҳолда зўр ифтихор билан нишонлаймиз. Шодиёна айёмда қорақалпоқ халқи ўзининг улуғ рус ва ўзбек оғаларига, мамлакатимиздаги барча қардош халқларга қардошлик саломи йўллайдилар ва миннатдорчилик изҳор этадилар.

Юбилей арафасида пахтакорларимиз катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Она-Ватанга 220 минг тонна қорақалпоқ пахтаси армуғон этилиб, йиллик план шараф билан бажарилди. Пахтанинг асосий қисми қоп-қанорсиз ташилди ва биринчи сортга қабул қилинди.

1964 йил пахтачиликни комплекс механизациялаш, хусусан теримни машиналаштиришда кескин бурилиш йили бўлди. Техникага таянган, ишчи кучлари, коммунистларни ҳал қилувчи участкаларга тўғри жойлаштирган Хўжайли, Қўнғирот, Кегайли ишлаб чиқариш бошқармаларининг меҳнаткашлари йиллик планни муддатидан илгари бажариб, улкан хирмонга муносиб ҳисса қўшдилар. Тўрткўл, Амударё, Чимбой бошқармалари ҳам маррага яқинлашиб қолди.

Хўжайли районидаги Ленин номли, «Партия XVI съезди», «Коммунизм» колхозлари, «Шуманай», «Амударё» совхозлари, Амударё районидаги Крупская номли, Тўрткўлдаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози ва бошқа ўнлаб хўжаликлар ҳосилдорликни оширишда карвонбоши бўлди.

Бу йил далаларда 1.100 «зангори кема» ишлаб, ҳосилни тезроқ йиғиб териб олишда деҳқонларга катта мадад берди. Гулсора Пирназарова, Жуфаргул Сафарбоева, Амин Райимов, Анорхон Нуруллаева сингари механик-ҳайдовчилар 100-128 тоннадан пахта тердилар.

Ҳали ҳосил кўп. Автоном республика меҳнаткашлари она-Ватанга 225 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, социалистик мажбуриятини ҳам шараф билан бажарадилар.

САНЪАТ ЧЎҚҚИСИГА

Сулувхон МАМБЕТОВА
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист.

Совет ҳокимияти йилларида қорақалпоқ халқининг санъати юксак чўққиларга кўтарилди. Автоном республикада Станиславский номли музикали драма театри, Бердах номли Давлат филармонияси ишлаб турибди. Шаҳарлар, районлар ва овулларда халқ театрлари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари атрофига неча минглаб қиз-йигитлар уюшди.

Қорақалпоқ халқи орасидан ажойиб талантлар етишиб чиқди. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артистлари Ойимхон Шомуродова, Гулхон Шерозиева, Олимжон Ҳалимов, Тўра Оллоназаров, Жапоқ Шомуродов, Йўлдош Шарипов ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Театрларимиз саҳналарида рус, ўзбек, қорақалпоқ ва бошқа қардош халқларнинг нодир асарлари намойиш қилинаётир. Республикамизнинг юбилей кунида санъат аҳллари эришган муваффақиятларни ҳам намойиш қиламиз.

СОҲИЛДА ШОЛИКОРЛИК

М. ЖАЛИЕВ,
Чимбой районидаги «Қораўзак» совхозининг директори

Автоном республикамизда шоликорликни ривожлантиришга жуда катта эътибор берилмоқда. Амударёнинг қуйи оқимида йирик ва юқори ҳосилли шоликор хўжаликлар бунёдга келтирилмоқда. 1970 йилга бориб Автоном республика бўйича 30-35 миллион пуд шоли тайёрланиши ва давлатга сотилиши керак.

«Қораўзак» совхози янги ташкил қилинган шоликор хўжаликлардан. Бу йил биринчи марта 1300 гектар ерга шоли экилди ва гектаридан кўзда тутилган 21,1 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил олинди.

Шоликорлик гарчанд янги тармоқ бўлса-да, механизаторларнинг фидокорона меҳнати туфайли дастлабки йилдаёқ кишини қувонтирадиган муваффақиятларга эришилди. Ҳамид Бердимуродов бошлиқ бригада аъзолари 115 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиб, Автоном республикада ҳосилдорликни ошириш учун жуда катта имкониятлар борлигини кўрсатдилар.

Коллективимиз Мамбетёр Давлатёров бошлиқ бўлим шоликорларини машъал деб атайди. Бу бежиз эмас, албатта. Бўлим ишчилари 410 гектар ерда шоли ўстирди. Агротехника қоидалари изчиллик билан амалга оширилиши, минерал ўғитдан самарали фойдаланиш туфайли ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнерни ташкил этди.

Биз йил бошида ҳар центнер шолининг таннархини 21 сўм 88 тийинга туширишни кўзда тутган эдик. Ишчилар ва механизаторларнинг фидокорона меҳнати, ички резервлардан самарали фойдаланиш туфайли ҳар центнер шолининг таннархи совхоз бўйича 17 сўм 58 тийинга тушди. 600 гектар майдондаги шоли биринчи марта комбайнларда ўриб олинди.

Совхозимизда шоликорликни ривожлантириш плани ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда. 1965 йилда 2.500 гектар майдонда шоли етиштирамиз, гектаридан камида 35 центнердан ҳосил оламиз.

1970-йилга бориб шоли майдони 8.000 гектарга етказилади.

Янги хўжаликда қурилиш ва ободончилик ишлари жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда. Ишчилар ҳамма қулайликларга эга бўлган квартиралар билан таъминланмоқдалар. Ҳозирдаёқ 12 та кўп квартирали уй фойдаланишга топширилди.

Қорақалпоқ халқининг минглаб ўғил-қизлари турли соҳаларда илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиалининг илмий ходими Н. Саъдуллаев иш устида.

А. Тўраев фотолари.

ТЕХНИКА САМАРАСИ

А. ОМОННАЗАРОВ,
Тўрткўл районидаги М. Горький номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор

Колхозимиз комплекс механизациялашган хўжаликка айланди. Чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олиш ва давлатга етказиб беришгача бўлган ҳамма ишлар машиналар гарданига ортилди. Бу—пахта майдонини кенгайтириш, ҳосилдорликни оширишда муҳим омил бўлди. Колхозимиз ҳар йили давлатга 9-10 минг тонна «оқ олтин» сотмоқда.

Кейинги йилларда автотрактор парки янги машиналар билан тўлдирилди. Ҳозир юзга яқин турли маркадаги тракторлар, 20 га яқин «ХВС-1,2» пахта териш машинаси, 56 юк машинасига эгамиз. Бошқа хил агрегатлар хўжаликнинг эҳтиёжини тўла қоплайди.

Биз машиналар қувватидан тўла фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Юкнинг оғирини машина кўтаради, масофанинг олисини ҳам машина босади. Сўнгги ўн йил мобайнида пахта майдони қарийб 1500 гектар кенгайди. Ҳосилдорлик эса 11 центнер кўтарилди. Ўтган йили 2910 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олинган бўлса, бу йил ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун курашмоқдамиз. Бизда механизаторларнинг янги отряди етишиб чиқди. 200 дан ортиқ механизатор кадрга эгамиз. Бу йил ҳар бир «ХВС-1,2» машинаси билан ўртача 90 тоннадан пахта терилди.

Мўъжизакор техникадан самарали фойдаланиш туфайли пахтанинг ялпи миқдори ошяпти, таннархи эса арзонлашяпти. Бу колхозчиларнинг шахсий манфаатдорлигини оширишда катта роль ўйнамоқда. Масалан, бу йил 1000 тоннадан зиёд «оқ олтин» машиналарда териб олинди. Ҳар центнер пахтанинг таннархи ўтган йилдагидан 20 процент камайди. Ўтган йили 4.5 миллион сўм даромад олинган, колхозчиларнинг ойлик иш ҳақи ўртача 73 сўм бўлган эди. Бу йил ялпи даромад ҳам, колхозчиларнинг шахсий даромади ҳам камида 18-20 процент кўпаяди.

Бизга ажойиб машиналар етказиб бераётган Москва, Ленинград, Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг ишчилари, инженер-техник ходимларига юбилей кунида чин юракдан миннатдорчилик изҳор қиламиз ва оташин салом йўллаймиз.

Нурхона

Л. БУРД,
Тахиатош ГРЭСининг директори

<> <>

Меҳнати элга манзур бўлган кишини халқимиз, чироғинг ўчмасин, деб олқишлайди. Партия ва ҳукуматимиз қорақалпоқ халқига ҳар тарафлама катта ёрдам бераётир. Автоном республикада Тахиатош ГРЭСининг қурилиб ишга туширилиши бу ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Нурхона қўшни Хоразм области, Туркманистон ССРнинг шаҳар ва қишлоқларини ҳам чароғон қилди.

Қорақалпоқ халқи ўтмишда жаҳолат ва зулмат дунёсида ҳаёт кечирди. Октябрь революциясига қадар тешик ўтовда қора чироқ кўрмай ўтган кишилар кўп бўлди. Чоризм амалдорлари, маҳаллий бойлар халқнинг қонини зулукдек сўришдан ташқари илм-маърифат нуридан ҳам бенасиб қилдилар. Улуғ Октябрь революцияси туфайли халқимиз ёруғ дунёнинг юзини кўрди. Тахиатош ГРЭСи ана шундай нурхоналардан биридир.

ГРЭС Автоном республика шаҳар ва овулларини, ишчи посёлкаларини электрлаштиришда асосий база, қорақалпоқ фарзандларидан малакали кадрлар тайёрлашда тажриба мактабига айланди. Биринчи агрегатни Москва, Ленинград, Тошкент усталари ўрнатган эдилар. Кейинги уч агрегатни улардан яхши таълим олган қорақалпоқ йигит-қизлари ишга туширдилар. Рус, ўзбек, татар, туркман ва бошқа миллатларнинг вакиллари бу мураккаб вазифани муваффақиятли ҳал этишда кўмаклашдилар.

Шуниси қувончлики, 12 минг киловатт-соат қувват ҳосил қиладиган тўртинчи агрегат муддатидан уч ярим ой олдин ишга туширилди.

ГРЭС ҳозирги вақтда 48 минг киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқармоқда. Бу — халқимиз, саноат корхоналари, қишлоқ хўжалигининг электр қувватига бўлган ва кун сайин ўсиб бораётган эҳтиёжини тўла қоплай олмайди, албатта. Шу сабабли коллективимиз 1965 йилда бешинчи труба генераторни ишга тушириш учун курашмоқда. 1968 йилга бориб нурхонанинг қудрати 248 минг киловатт-соатга етказилади.

1963 йилнинг охирида ГРЭС Бухоро—Урал газида ишлашга кўчди. Натижада меҳнат унумдорлиги ошди, ишчиларнинг шароити яхшиланди, маҳсулот таннархи аввалгига нисбатан икки баравар камайди.

Коллективимиз ҳали ёш. Аммо улар орасидан ўз касбига ихлосманд ажойиб кишилар етишиб чиқди. Қозон цехининг ишчиси Бобожон Юсупов, турбина цехининг бошлиғи Владимир Эм, ишчилардан Жумадурди Норбоев, Абдухолиқ Тилаулесовларнинг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Улар ўз зиммасига юклатилган вазифаларни шараф билан адо этмоқдалар, корхонанинг шуҳратига шуҳрат қўшмоқдалар. Коллективимиз Автоном республиканинг 40 йиллик тўйига муносиб совға тайёрлади. 11 ойлик план ошириб бажарилди. Пландан ташқари 50 минг сўмликдан ортиқ электр нури ҳосил этилди. Кўплаб электр қуввати тежаб қолинди. Бир ярим минг тоннадан кўпроқ шартли ёқилғи иқтисод қилинди.

Нурхона ҳузурида кечки техникум ишлаб турибди. Унда ишчилардан 70 киши таълим олмоқда. Бу йил техникумни қирқдан ортиқ ходим битиради. Улар колхоз ва совхозларни электрлаштиришда катта ёрдам берадилар.

Пахтакорлар билан ҳамкорлигимиз мустаҳкамланмоқда. Нурхона дўстлик символига айланди. Биз Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз қишлоғини жамоатчилик йўли билан тўла электрлаштирдик. Пахта йиғим-теримида актив иштирок этдик.

Порла, элимга нур соч, Автоном республиканинг кўрки — нурхонамиз.

Қорақалпоғистон АССРга бағишланган саҳифани «Совет Қорақалпоғистони» газета редакцияси коллективи тайёрлади.

МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ 40 ЁШГА ТЎЛДИ

УЛКАН БАЙРАМ

Россиядаги Улуғ Октябрь социалистик революцияси планетамиз халқлари ҳаётида янги давр бошланганлигидан дарак берди. Улуғ Октябрь ғояларининг бевосита таъсири билан Монголияда 1921 йилда халқ революцияси бўлди. Бу революция монгол халқининг аҳволини тубдан ўзгартириб юборди.

Халқ революциясига қадар Монголия Осиёнинг энг қолоқ мамлакатларидан бири эди. Унинг экономикаси, асосан, кўчманчи чорвадорликдан иборат бўлиб, монгол халқини феодаллар чет эл судхўрлари ва руҳонийлар шафқатсиз эксплуатация қилиб келди. Мамлакат деҳқончилик билан шуғулланмас, саноатдан, транспортдан ва алоқадан ном-нишон йўқ эди. Халқ маорифи, соғлиқни сақлаш тўғрисида эса сўз бўлиши мумкин эмас эди.

Халқ революциясининг ғалаба қозониши натижасида барпо этилган халқ-демократик тузум ва совет халқининг қардошларча берган интернационал ёрдамигина мамлакатнинг миллий бойликларини меҳнаткашлар қўлига қайтариб берди, барча демократик эркинлик ва ҳуқуқларни гарантиялади. Ўзининг синалган Халқ революцион партияси раҳбарлигидаги монгол халқи тарихан қисқа муддат ичида капиталистик тараққиёт босқичини чеклаб ўтиб, ўрта асрчиликдан бевосита социализмга ўтишга мушарраф бўлди.

Қолоқ мамлакатларнинг социалистик мамлакатлар ёрдами билан нокапиталистик тараққиёт йўлидан социализмга бориши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча қоиданинг ҳаққонийлигини турмушнинг ўзи исботлади.

Революциядан кейин Монголия Халқ революцион партияси, монгол халқи олдида янги вазифалар пайдо бўлди. Сухэ-Батор бошчилигидаги Монголия ҳукумат делегацияси 1921 йилда Совет давлатининг бошлиғи В. И. Ленин билан учрашди. Бу учрашув вақтида Владимир Ильич Монголия Халқ революцион партияси бошчилигидаги халқ оммаси Монголиянинг иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатиш учун, Совет Россияси билан дўстликни мустаҳкамлаш учун олиб борган курашини давом эттириши зарурлигини уқтирди. Лениннинг бу маслаҳатлари монгол халқининг ўз озодлиги ва янги, бахтиёр ҳаёти учун олиб борган курашида унга йўлчи юлдуз бўлди.

Шафқатсиз синфий кураш даврида Монголия Халқ революцион партияси оммани революциянинг ташқи ва ички душманларига ва Япония агрессиясига қарши курашга, мамлакатда демократик негизда тубли ўзгаришлар ясаш учун курашга сафарбар қила билди. Буларнинг ҳаммаси монгол халқига ўз мамлакатини 1924 йил 26 ноябрда Халқ Республикаси деб эълон қилишга имкон берди.

Социализм қуришнинг кенг авж олдириб юборилган даврига кирган Монголия Халқ Республикаси СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошлик ёрдами билан ўзининг миллий саноатини ва сермаҳсул қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини, хўжаликнинг ягона планли социалистик системасини барпо қилди. Бу эса, шубҳасиз, социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг ғалаба қозонишига ёрдам берди.

Монголия Халқ Республикаси қолоқ аграр мамлакатдан аграр-индустриал давлатга айланди. Бунга халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш, республиканинг маданий даражасини юксалтириш ва унинг қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш туфайли эришиш мумкин бўлди.

1961 йил апрелида республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1961—1965 йилларга мўлжалланган учинчи беш йиллик планини амалга оширишда Монголия Халқ Республикасига Совет Иттифоқининг кўрсатадиган ёрдами тўғрисида битим имзоланди. Монголия Халқ Республикасининг меҳнаткашлари республика ташкил топган куннинг 40 йиллигини учинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олаётирлар.

Монголия Халқ Республикасида халқ ҳокимияти йилларида маданият соҳасида кўп ишлар қилинди. Маълумки, революцияга қадар Монголияда саводлилар бутун аҳолининг бор-йўғи 0,7 процентига тўғри келар эди. Ҳозирги вақтда республиканинг маданият ва маориф кириб бормаган бирон бурчаги йўқ. Монголия Халқ Республикаси ёппасига саводхон мамлакатдир. Ҳозир 10 та олий, 18 та ўрта махсус ўқув юрти ва 428 та умумий таълим мактаблари ишлаб турибди. Мамлакатда ҳар 6 кишининг бири бирон ўқув юртида ўқияпти.

Совет Иттифоқи миллий кадрлар тайёрлашда Монголия Халқ Республикасига ғоят катта ёрдам кўрсатмоқда. Монголиянинг неча минглаб йигит ва қизлари СССРнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таълим олди ва олмоқда.

1921 йил мартида тузилган Монголия Халқ революцион партияси монгол халқининг жанговар авангардидир. Монголия Халқ революцион партияси мамлакатдаги ҳамма ташкилотларнинг ишига раҳбарлик қилмоқда ва жамиятнинг ҳамма табақаларини ягона мақсадга — социализм қуришга жипслаштирмоқда. Совет кишилари монгол халқини Монголия Халқ революцион партияси раҳбарлигида мамлакат халқ хўжалиги ва маданиятининг ҳамма соҳаларида улкан муваффақиятларга эришганлиги билан табриклайдилар. Ана шу йиллар ичида Монголия Халқ революцион партияси ўсди ва марксча-ленинча типдаги изчил революцион партия бўлиб чиниқди.

Улан-Батордаги Тинчлик проспекти. Ю. Трушин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Монгол халқи СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан мустаҳкам бирликда ва қардошларча ҳамкорликда социализм қурмоқда. Монгол халқи билан совет халқининг дўстлиги узоқ ўтмишдан бошланган. Бу дўстлик кўп йиллар мобайнида умумий иш учун олиб борилган курашда вужудга келди ва тобланди.

Монгол дўстларимиз Совет Иттифоқининг қардошларча беғараз бераётган ёрдамини самимий миннатдорлик туйғулари билан қадрламоқдалар.

Монголия Халқ Республикаси тинчлик ва барча тинчликсевар халқлар билан дўстлик сиёсатини оғишмай ўтказиб келмоқда. Социал тузуми турлича бўлган давлатлар билан тинч-тотув яшаш ленинча принципи, қуролсизланиш, ядро қуролини тақиқлаш учун изчиллик билан кураш олиб бориш — Монголия Халқ Республикаси ташқи сиёсатининг бош йўлидир.

Халқ Монголиясининг халқаро обрўйи анча ўсди. Монголия ҳозирги вақтда 31 мамлакат билан дипломатик муносабатлар олиб бормоқда, халқаро ташкилотлардан 36 тасига аъзодир.

Монголия Халқ Республикаси ўзининг шонли юбилейига ижодий кучлари барқ уриб яшнаган ва келажакда тағин ҳам катта имкониятларга эга бўлган бир шароитда келмоқда. Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1965—1980 йилларга мўлжалланиб ишлаб чиқилаётган бош плани бунинг ёрқин далилидир. Бу планда социализм қурилишини тугаллаш ва аста-секин коммунистик жамият қуришга ўтиш учун зарур шарт-шароитлар тайёрлаш кўзда тутилмоқда. 1980 йилга бориб, саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 15 марта, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ҳажми 4 баравар ортади. Белгиланган программани бажариш натижасида Монголия Халқ Республикаси индустриал-аграр давлатга айланади.

Монголия Халқ Республикаси ташкил топган куннинг 40 йиллиги байрам қилиниши давримиздаги муҳим воқеа, марксизм-ленинизм тантанасининг яққол шоҳидидир. Совет халқи социализм, коммунизм қурилишида дўст монгол халқига чин қалбдан янада катта муваффақиятлар тилайди.

Анвар ҚОСИМОВ,
тарих фанлари кандидати.

КОСТА-РИКА ХАЛҚ АВАНГАРДИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

САН-ХОСЕ, 24 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Коста-Рика Халқ авангарди партияси Марказий Комитетининг кенгайтирилган V пленуми бўлиб ўтди. Пленум ички ва халқаро аҳволга доир масалаларни муҳокама этиб, тегишли қарорлар қабул қилди.

Пленум мамлакатдаги ички сиёсий аҳвол тўғрисида қабул қилган резолюцияда Коста-Рика Халқ авангарди партияси аввалгидек халқ озодлиги ва унинг демократик ҳуқуқлари учун, мамлакатни Америка империализми исканжасидан озод қилиш учун кураша беради, деб таъкидлади.

Пленум Коста-Рика Халқ авангарди партияси коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Москва кенгашларининг ҳужжатларини — 1957 ва 1960 йиллардаги Баёнот билан Декларацияни қатъиян қўллаб-қувватлаётганлигини яна баён қилиб, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлашни ёқлаб фикр билдирди.

Пленум Америка империалистларининг Латин Америкасига нисбатан юргизиб келаётган талончилик сиёсатини танқид қилди. Кубалик контрреволюционерларнинг Куба революциясига ва халқига қарши тузаётган агрессив планларида уларга ён босаётганликлари учун АҚШнинг ва Марказий Америкадаги мамлакатларнинг ҳукмрон доираларини қоралаб, пленум Кубанинг ички ишларига аралашмасликни ёқлаб фикр билдирди ҳамда Куба революцияси билан бирдам эканлигини изҳор қилди.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

Жанубий Вьетнамнинг зарар кўрган аҳолисига Совет Қизил Крестининг ёрдами

Бўлиб ўтган довул ва қаттиқ сув тошқини Жанубий Вьетнам аҳолисига жиддий зарар етказганлиги илгари матбуотда хабар қилинган эди. Минглаб одамлар ҳалок бўлди, қарийб икки миллион киши бошпанасиз қолди, кўп районларда экинлар ва чорва моллар нобуд бўлди. Жанубий Вьетнам халқининг бошига тушган фожиа ва азоб-уқубатлар совет кишиларини ғоят ачинтирмоқда. СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари союзи инсонпарварлик принципларига амал қилиб ва Жанубий Вьетнам аҳолисининг бошига тушган мушкул аҳволни осонлаштиришга интилиб, табиий офат қурбонларига бепул моддий ёрдам кўрсатишга қарор қилди. Зарар кўрган аҳолига эҳсон тариқасида Вьетнам Демократик Республикасининг Қизил Крест жамияти орқали 20 тонна қанд, 3 мингта кўрпа, 3 минг метр газлама, 5 минг банка қуюлтирилган сут, шунингдек 3 минг сўмлик дори-дармон, шу жумладан антибиотиклар ва сульфамидли препаратлар юборилади. Совет Қизил Кресті ўзининг арзимаган эҳсони зарар кўрганлар қисматини бир қадар енгиллаштирар, деб умид қилади. (ТАСС).

ИНДОНЕЗИЯНИ БУКИБ БЎЛМАЙДИ

ЖАКАРТА, 24 ноябрь. ТАСС мухбири В. МАТЯШ хабар беради:

«Биз индонезлар янги ва эски мустамлакачилик, империализм кучлари билан ҳеч қачон бирлашмаймиз. Агар Индонезия шундай қилса, ўз революциясига хиёнат қилган бўлур эди», — деди президент Сукарно Индонезия денгизчиларининг хотинлари уюшмаси конгрессини очиш вақтида сўзга чиқиб.

Сукарно янги мустамлакачиларнинг Индонезияга қарши ишлаётган кирдикорларини ва Малайзия ҳукумати авж олдираётган қуролланиш пойгасини қаттиқ қоралади.

У, республика қуролли кучларининг қудрати ошиб кетганлигини ва индонез халқи ўз бурчини юксак даражада англаб турганлигини таъкидлаб, янги мустамлакачилар дўқ-пўписа ишлатаётган бир вазиятда, индонез халқи Индонезия революциясининг ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга шай бўлиб турибди, деди.

ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАР ТИКЛАНДИ

24 ноябрда Сантьяго шаҳрида Чили ташқи ишлар министри Габриель Вальдес ва СССРнинг Аргентинадаги элчиси Н. Б. Алексеев ўз ҳукуматларининг берган ваколатларига биноан, Совет Иттифоқи билан Чили Республикаси ўртасида дипломатик ва консуллик муносабатларини тиклаш тўғрисидаги қуйидаги ахборотни имзоладилар.

«Халқлар ўртасида ҳамжиҳатлиқка қанчалар кўпроқ эришилса, бутун дунёда тинчлик шу қадар мустаҳкамланади деб; системалар ёки бошқарув формалари ўртасидаги тафовут мамлакатлар ўртасида нормал дипломатик муносабатлар давом этишига тўсқинлик қилмайди, деб амин бўлган Чили Республикасининг ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҳукуматлари 1964 йил 24 ноябрдан бошлаб дипломатик ва консуллик муносабатларини тиклашга аҳдлашдилар.

Ваколатхоналар элчихоналар даражасида бўлади, уларни таъсис қилишга тааллуқли тафсилотлар эса, кейин ҳар иккала ҳукуматнинг битишуви билан ҳал қилинади.

Бу ахборот Сантьягода ва Москвада айни бир вақтда эълон қилинади». (ТАСС).

ҒАЛАБА ТАЪМИН ЭТИЛДИ!

ТЕЛЬ-АВИВ, 24 ноябрь. (ТАСС). Совет гроссмейстерлари Жаҳон шахмат олимпиадасининг охирги 13-ўйинига қадар ўзларига ғалабани таъминлаб олдилар. Уларни еттинчи марта жаҳон чемпионлари деган номни олганликлари билан қутлаш мумкин.

СССР командасининг энг яқин рақиблари бўлган Германия Федератив республикасининг шахматчилари 5,5 очко кейинда қолдилар.

Энди охирги ўйин арафасидаги 12-давра ҳақида гапирайлик. Учрашувдаги фақат икки матчда: СССР — Руминия ва АҚШ — Венгрия матчида тўртала тахтанинг ҳаммасидаги ўйин тамом бўлди. М. Ботвинник В. Чокилтяни ютди. Т. Петросян, В. Смислов ва Л. Штейн ўйнаган партиялар эса дуранг бўлди.

Сайгонда ғалаёнлар

ЛОНДОН, 24 ноябрь. (ТАСС). Кейинги кунларда Сайгон кўчаларида ўтказилган намойишларни тарқатиб юбориш вақтида полиция репрессия чораларини кўрганига қарамай, Жанубий Вьетнам пойтахтида ҳукуматга қарши оммавий чиқишлар давом этмоқда. Неча юзлаб студентлар бугун Жанубий Вьетнам пойтахтидаги ўқув юртларидан бирида баррикадалар қуриб, ҳукуматнинг армияга умумий сафарбарлик ўтказишига қарши норозилик билдирдилар. Полиция беш қаватли мактаб биносининг ичкарисига бостириб киришга уриниб кўрган эди, студентлар бунга жавобан полициячиларни тошбўрон қилдилар, стол, стул синиқларини, ҳатто синф тахталарини уларнинг бошига иргитдилар.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

⊙ Кампалада Совет Иттифоқи билан Уганда ҳукумат делегациялари ўртасида иқтисодий музокаралар олиб борилмоқда. Совет — Уганда иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари муҳокама қилинмоқда.

⊙ Жазоирда Жазоир — Чехословакия иқтисодий, техникавий ва илмий ҳамкорлик комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Янги саноат корхоналари қуриш ва эскирган саноат корхоналарини янгилаш лойиҳалари маъқулланди. Иккала томоннинг музокаралари, деб таъкидланади ахборотда, ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

⊙ Бирлашган Араб Республикасининг биринчи вице-президенти Абдил Ҳаким Амир ва унинг ҳамроҳлари юртига қайтиб келди. Маршал Амир Марокаш билан Жазоир Халқ Демократик Республикасига борди. Давлат бошлиқлари билан учрашди. Араб мамлакатлари ўртасидаги мавжуд проблемаларни ҳал қилишга тааллуқли масалалар муҳокама этилди ҳамда ҳамма соҳаларда шу мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш зарур деган фикр айтилди.

⊙ Марҳум бош министр Ж. Неруннинг синглиси Вижайя Лакшми Пандит Ҳиндистон парламенти Халқ палатасининг депутати қилиб сайланди. Пандит хоним Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги, АҚШдаги, Буюк Британиядаги собиқ элчиси ҳамда БМТ Бош Ассамблеяси VIII сессиясининг собиқ раисидир.

⊙ «Норвегияда ўтказиладиган манёврларда инглиз ва Америка қўшинларининг бундан ҳам кенгроқ иштирок этиши» ҳақидаги масала устида музокаралар олиб бориш учун Норвегия мудофаа министри Гудмунд Харлем Лондонга жўнаб кетди, шундан кейин у Вашингтонга боради. Г. Харлем Вашингтонда бўлган вақтида Норвегия билан АҚШ ўртасида тузилган битимга асосан, Американинг ҳарбий ёрдам кўрсатиш программасига мувофиқ, ҳарбий анжомлар сотиб олиш тўғрисидаги масалаларни ҳам муҳокама қилади.

⊙ Коммунистик партиянинг раҳбарларидан бири Мигель Руэди, «Куба яшасин, янкилар йўқолсин!» деган машҳур қўшиқ автори Алехандро Гомесни ва бошқа ватанпарварларни қамоқхоналардан дарҳол озод қилиш тўғрисидаги талабномага мамлакатнинг турли районларида минглаб колумбияликлар имзо чекмоқдалар.

⊙ Ҳарбий машқлар ўтказилаётган вақтда Зестга (Германия Федератив Республикаси) жойлаштирилган Бельгия танкчилар полкининг икки солдати ҳалок бўлди. Солдатлар тушиб олган бронетранспортер шу райондаги йўллардан бирида кетатуриб ағдарилиб тушди.

(ТАСС).

Н. АҲМЕДОВА

Ўзбекистон ССР халқ артисти Назира Аҳмедова узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 25 ноябрда вафот этди.

Назира Аҳмедова Москвадаги драма студиясини тамомлагач, 1930 йилда Ҳамза номли академик драма театрида ўз фаолиятини бошлади. У 1934 йилдан буён Алишер Навоий номли опера ва балет театрининг етакчи солисти эди.

Истеъдодли ашулачи Назира Аҳмедова ўзининг бутун кучини мамлакатимиз композиторлари опералари ва классик опера репертуарини пропаганда қилишга сарфлади. Артистнинг ёрқин, оригинал истеъдоди «Лайли ва Мажнун», «Гулсара», «Фарҳод ва Ширин», «Пиковая дама», «Риголетто» ва бошқа кўпгина операларда, айниқса, тўла намоён бўлди. У ана шу операларда етакчи ролларни ижро этди. Ашулачининг концерт репертуари хилма-хил эди. У СССР халқлари қўшиқларининг истеъдодли ижрочиси эди.

Назира Аҳмедова санъатимизнинг ифтихорини ташкил этувчи ашулачилардан эди.

Ҳукумат Назира Аҳмедованинг ўзбек музика санъатини ривожлантиришдаги катта хизматларига юксак баҳо бериб, уни орден ва медаллар билан мукофотлади.

Назира Аҳмедова зўр истеъдодли ва ажойиб фазилатларга эга бўлганлиги учун уни билган ҳамма кишиларнинг чуқур ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлди.

Ажойиб инсон, ўртоқ, дўстимиз, улкан артистнинг порлоқ хотираси қалбимизда ҳамиша сақланади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, В. А. Карлов, Р. Қурбонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, И. И. Федюнинский, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Муртазоев, И. М. Нажесткин, А. С. Абдалин, С. О. Азимов, И. В. Марцинюк, Ҳ. Э. Эргашев, З. Р. Раҳимбобоева.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ НАЗИРА АҲМЕДОВАНИ ДАФН ЭТИШНИ УЮШТИРУВЧИ КОМИССИЯДАН

Назира Аҳмедованинг жасади солинган тобут Алишер Навоий номли театрга қўйилади. Театрга марҳума билан хайрлашиш учун 1964 йил 26 ноябрда соат 12 дан 14 гача кириш мумкин. Марҳумани дафн этиш маросими Чиғатой қабристонида бўлади.

Лирик шеърлар

УЙҒУН

ПУШКИН ҲАЙКАЛИ

Пушкин ҳайкалининг тагига, яна,
Кимдир янги гуллар қўйиб кетибди.
Бу ерни одамлар гулчамбарлардан,
Гуллардан сунъий бир гулзор этибди.
Одатмиш: насллар ҳайкал тагига
Гул ташлаб ўтармиш юз йилдан буён.
Шоирнинг номини улуғлаб мангу
Гул япроқларида ўтирармиш шон.
Бу сунъий гулзорда шоирга бўлган
Юз йиллик муҳаббат, ҳурмат яшайди.
Халқлар юрагида Пушкиннинг шеъри
Хазонсиз гул бўлиб абад яшайди.

БОБИР

Шоҳ Бобирнинг эмас, шоир Бобирнинг
Яшаган жойини кўргали келдим.
Шоир Бобир сезган ҳамсоя халқнинг
Ҳоли-аҳволини сўргали келдим.
Шоҳ Бобирнинг эмас, шоир Бобирнинг
Меросхўрларидан бириман, дўстим.
Шоир Навоийнинг, шоир Бобирнинг
Шеъридан завқ олиб улғайдим, ўсдим.

Жанглар, ур-йиқитлар, қирғинлар эмас,
«Тож маҳал»лар уни эслатур менга.
Тожи-тахти эмас, санъати, шеъри
Мангу қолди,— бу ҳол аёндир сенга.

КЎЗЛАР

Тилингни билмайман, аммо дилингни
Кўзларингдан яққол билиб турибман.
Севгингнинг қудрати ва кўламини
Ўз-ўзимча тахмин қилиб турибман.
Назаримда севгинг менга нисбатан
Ҳинд океани каби теран ва катта.
Бундай кучли севги, бундай теран ҳис
Камдан-кам бўлади, жоним, ҳаётда.
Тилинг лол, туйғунгни кўзларинг сўзлар,
Маънога бой бўлар кўзларнинг «сўзи».
Бир боқиб, минг оғиз сўздан афзалроқ
Таъсир кўргазади гўзалнинг кўзи.
Инсон туйғусини, инсон фикрини
Ифода қилишда зўр қурол сўзлар.
Аммо сўзлар ожиз қолган чоғида
Теран туйғуларни англатар кўзлар.

НАВОИЙ БУЛБУЛНИ ТАЪРИФ ҚИЛАРКАН...

Навоий булбулни таъриф қиларкан,
Бир назар ташлабди ранги-рўйига.
Назар ташлабди-ю, тўсатдан, шу он
Бир ташбеҳ келибди унинг ўйига:
Булбул гул ишқида қоврила, ёна,
Кулга айланибди... Кул ранги шундан.
Чаманда парини тўзғитса сабо
Гўё кул ёғилиб тургандай ундан.
Булбул учиб юрган бир кафт кул эмиш,
Боиси бевафо қизил гул эмиш.

ТАМБУР

Бир тамбурчи ўтган экан,
чалганида созини
Булбул келиб тамбурининг дастасига қўнганмиш.
Ҳатто тош ҳам симоб бўлиб эриганмиш, бағридан
Худди эртакдаги каби қизил гуллар унганмиш...
Бу, албатта бир афсона, шинаванда тўқиган,
Аммо таъриф ҳақиқатдан узоқ эмас жуда ҳам.
Ҳа, дунёда хуш овозли чолғулар кўп ва лекин
Тамбурдақа ёқимлиси, таъсирчани камдан-кам.
Ним пардани эзиб-эзиб чалганида созанда,
Гўё нозик бармоқлари қалб торини эзади.
Ларза солиб баданингга, оташ солиб қонингга
Таъриф қилиб бўлмайдиган бир ҳаяжон кезади...
Ҳа, тамбурнинг овозини эшитганда ўзимни
Тиёлмайман шавқ-завқдан, ҳаяжондан, ёнишдан.
Ҳа, тамбурни тинглаганда сеҳрланиб, тонг қолиб,
Булбул бўлсам тан берардим, воз кечардим хонишдан.
Ҳа, тамбурнинг овозини эшитганда гул бўлиб
Очилардим ғунча бўлсам, эрир эдим тош бўлсам.
Ҳа, дунёда хуш овозли чолғулар кўп ва лекин
Тамбурдақа ёқимлиси, сеҳрлиси камдан-кам.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

26 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Музика ўлкасига саёҳат (мактаб ўқувчилари учун), 18.45 — Телевизион янгиликлар, 19.00 — Жонли ҳужайра сирлари (илмий-оммабоп фильм), 19.20 — Реклама ва эълонлар, 19.25 — Насриддин саргузаштлари (кинокомедия).

20.50 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.55 — Телевизион янгиликлар, 21.10 — Халқ Монголияси байрами, 21.30 — Қўшиқчи шоирлар телестудияда, 21.50 — Мастер-тарбиячи (саноат ходимлари учун), 22.10 — Қўшиқ ва романслар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Олмаота телестудияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/XI да Хатарли йўл, 27/XI да Алишер Навоий.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/XI да Алпомиш, 27/XI да Икки билагузук.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Юрий Дуров гастроллари ва Ўзбек цирки артистларининг томошалари. Кеч соат 8 да бошланади.

КИНО

Асосли далил — «ВАТАН», «МИР», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «МОСКВА», «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да, 2-залда жуфт соатларда).

Авлиё Малахиас мўъжизаси — СОБИР РАҲИМОВ номли (кеч соат 6-45 минут, 8 ярим ва 10 да), «ДРУЖБА» (эрталаб 11, кундуз 1 ва 3 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

30 НОЯБРДА ҚАРАҒАНДА ШАҲРИДА

3 % ЛИ

давлат ички ютуқ заёмининг

102-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ.

Бу тиражда заёмнинг ўн етти разрядига 7.905.340 сўмлик 144500 ютуқ, шу жумладан:

5.000 сўмдан	34 ютуқ,
2.500 сўмдан	85 ютуқ,
1.000 сўмдан	425 ютуқ,
500 сўмдан	1360 ютуқ,
100 сўмдан	11900 ютуқ,
40 сўмдан	130696 ютуқ.

Ўйналади.

Заём шартларида шу кўрсатилганки, ютган облигациялар бундан кейинги тиражларда қатнашмаганлиги, ютуқлр сони эса ўзгармасдан қолганлиги сабабли, заём облигациялари бўйича ютиш эҳтимоли ҳар тираж ўтказилган сайин оша боради.

Заём облигациялари омонат кассаларида бемалол сотилади ва сотиб олинади.

3 % ли заём облигацияларини сотиб олинг!

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНСТИТУТИ

ишлаб чиқаришдан бўшаб ва бўшамаган ҳолда ўқиш учун

аспирантуранинг

қуйидаги ихтисосларига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машинашунослик ва машина деталлари, қишлоқ хўжалик машиналари, гидравлика ва инженерлик гидрологияси, гидротехник қурилиш ва иншоотлар, қурилиш ишлари (гидромелиорация ишлари) технологияси ва механизациялаш, мелиорация ва суғориладиган деҳқончилик, аҳоли ўрнашган қишлоқ хўжалик жойларини планлаштириш ва ободонлаштириш, гидромелиорация системаларини эксплуатация қилиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш (қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ва машина-трактор паркини эксплуатация қилиш), ер тузиш ишларини лойиҳалаш.

Аризалар 1 декабргача қабул қилинади.

Қабул шартлари олий ўқув юртлари учун белгиланган тартибда.

Керакли маълумотлар 2-93-04 телефон орқали сўралсин.

Ариза билан тегишли ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Учительская кўчаси, 39-уй.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Ўзбекистон ССР халқ артисти

Назира АҲМЕДОВАнинг

бевақт вафот этганлигини маълум қилиб, марҳуманинг оиласига қайғу изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети ва кинофильмлар прокати республика конторасининг коллективлари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети раисининг ўринбосари Р. Ғ. Ғуломовга хотини — Ўзбекистон ССР халқ артисти

Назира АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС — 64543.
Р. 02500. Н. Б. 275.